

VERTROUWEN GESCHONDEN

Klachten over seksueel grensoverschrijdend gedrag van
directeur KU Leuven-residentie (p. 3)

Herindeling academiejaar weer op de agenda

KU Leuven en UGent denken na over mogelijke hervorming

Na enige afwezigheid ligt het dossier van de herindeling van het academiejaar weer op tafel, zowel bij de KU Leuven als de UGent. Geen concrete scenario's, al wil de universiteit landen tegen 2020.

Tekst Simon Grymonprez en Anton Geers

De werkgroep rond de herindeling kwam met een eindnota naar buiten die recent werd voorgesteld op het Gemeenschappelijk Bureau (GeBu). Het GeBu reageerde positief en gaf de voorzitter van de werkgroep, Andreas De Block, een jaar de tijd om de nota meer vlees te geven.

De nota, die nog moet worden voorgelegd aan de Onderwijsraad, bevat geen concrete scenario's, wel een aantal parameters waarmee men een eventuele herziening moet beoordelen. Vicerector Onderwijsbeleid Didier Pollefeyt laat weten: 'Het GeBu heeft een onderzoeksopdracht gegeven ter verdere verkenning, maar geen stelling ingenomen over concrete voorstellen. Het is ook de bedoeling de huidige indeling kritisch te bekijken: alle aspecten aan het academiejaar moeten ondersteboven gekeerd worden.'

De KU Leuven kijkt ook heel duidelijk naar wat de UGent doet. 'We willen samen oversteken met andere universiteiten', vertelt de vicerector. 'Er zijn contacten geweest met UGent en we houden elkaar up-to-date over mogelijke stappen. Ook zij mikken ten vroegste op 2020 voor een eventuele hervorming. Dat komt overeen met de timing die de KU Leuven voor ogen heeft.'

Luc Van de Poele, afdelingshoofd van de afdeling Onderwijskwaliteitszorg aan de UGent, laat aan *Veto* weten

dat er 'een werkgroep is opgericht, waarvan het eindrapport volgende week wordt voorgesteld aan de Onderwijsraad. Dat is nog heel verkennend, maar we onderzoeken dus een aantal scenario's.'

Een beslissing zou pas vallen in het jaar 2017-2018, als de nieuwe rectorploeg zetelt. Dit concrete scenario zou dan uitgewerkt worden in de twee daaropvolgende academiejaren, met alle aanpassingen in informatica, administratie en curricula van dien. Een implementatie van een mogelijk nieuwe indeling staat momenteel gepland voor het academiejaar 2020-2021.

Uitgebreide berichtgeving op pagina 4-5.

'Er zijn contacten geweest met UGent en we houden elkaar up-to-date over mogelijke stappen'

DIDIER POLLEFEYT
VICIRECTOR ONDERWIJSBELEID
KU LEUVEN

Beruchte kotbaas regelt brandveiligheid pas ná brand

Een gebouw van kotbaas Appeltans brandt één week voor het nieuwe academiejaar uit en wordt onbewoonbaar verklaard. De kotstudenten wachten na een maand nog steeds op de ontbinding van hun contract.

Tekst Pjotr Hubin en Nelis Jaspers

In een gebouw van Appeltans brak op 18 september brand uit. Het gebouw in de Bogaardenstraat werd volledig onbewoonbaar verklaard. De betrokken studenten stelden voor het contract te ontbinden en hebben sindsdien niets meer van hun ex-kotbaas gehoord: 'Hij is gewoon van de wereld verdwenen - voor ons dan'. De studenten stuurden reeds twee aangetekende brieven voor een eenzijdige opzegging van het huurcontract, maar kregen hierop nog geen antwoord. Van hun waarborg van 1025 euro hebben ze nog geen cent teruggezien.

Toen ze uiteindelijk met de politie het pand binnen konden om wat spullen op te halen, bleken er plots rookmelders geïnstalleerd te zijn. Het gebouw was nochtans door de politie verzegeld. 'Ik ben er honderd procent zeker van dat die er daarvoor niet hingen', vertelt een van de gedupeerde kotstudenten, 'Appeltans is dus ingebroken in zijn eigen gebouw toen het verzegeld was.' De kotbaas zelf is niet te bereiken voor commentaar.

Uitgebreide berichtgeving op pagina 14.

Ongepaste communicatie

EDITORIAAL

'KU Leuven verwijt beheerder studentenresidentie ongepast gedrag', stuurde de KU Leuven vorige week in een persbericht uit. Tegen Veto sprak de universiteit dan weer van 'ernstig grensoverschrijdend gedrag en intimidatie'. Los van de dubieuze verzwakking in hun eigen persbericht, weigert de KU Leuven te erkennen dat het gaat om 'seksueel' grensoverschrijdend gedrag.

Klachten van ongepast gedrag zijn echt wel iets anders dan klachten van seksueel grensoverschrijdend gedrag. De drempel om seksueel ongewenst gedrag aan te klagen is nog steeds ontzettend hoog. De KU Leuven zal wel op de hoogte zijn van het povere aanmeldingscijfer, maar ik herhaal ze toch nog eens: volgens Amnesty International wordt 90% van het seksueel geweld in ons land niet aangegeven.

Zeker wanneer het slachtoffer de dader kent, kan de angst voor stigmatisering toenemen. Zeker wanneer het publieke beeld van seksueel geweld een enge man in een steegje is die op jonge meisjes aast. Een beeld dat de cijfers trouwens weerleggen: de daders zijn meestal een bekende van het slachtoffer.

Seksueel geweld kent zoveel gradaties. Het is de jongen die tijdens het uitgaan zijn hand onder je rok steekt 'omdat ge er zo geil uitziet'. Het is de persoon die vindt dat 'ge nu geen nee meer moogt zeggen, want ge zei al ja tegen andere seksuele handelingen'. Het is de partner die niet wil stoppen, wanneer je halverwege plots genoeg hebt en niet verder wilt gaan.

'Je moet vermijden dat je een man die een fout heeft gemaakt op het deontologische vlak, meteen strafrechtelijk veroordeelt', vindt de rector. 'Daar kunnen we ons niet over uitspreken.' Nee, de KU Leuven is geen rechter. De KU Leuven kan niet bepalen of de betrokkenen al dan niet schuldig zijn. De kans dat dit soort klachten ooit de rechtbank haalt, is helaas klein.

De KU Leuven kan daarom wel een kat een kat noemen. Klachten - in het meervoud! - van seksueel ongewenst gedrag, klachten die ernstig genoeg zijn om bewakers op de persoon in kwestie af te sturen als die ooit nog in de buurt durft komen, zijn belangrijk.

Het gebeurt al veel te weinig dat slachtoffers durven te spreken. Het is een goed begin dat de KU Leuven naar hen geluisterd heeft en begeleiding heeft aangeboden. Hun stem mag echter niet afgezwakt worden. Dit onderwerp bespreekbaar maken zou even goed een prioriteit moeten zijn.

Seksueel geweld moet niet enkel aangepakt worden wanneer er iemand komt klagen, er moet een omgeving zijn waarin seksueel geweld aan te klagen is. Waar slachtoffers niet een jaar stil zijn voor ze durven spreken.

Eva Sevrin

Redacteur Sociaal. Het editoriaal bevat een mening die gedragen wordt door de redactie.

SPLINTER

Kom uit je bubbel

Ik begin met een vraag voor u, beste lezer. Wanneer maakte u voor het laatst een vurig debat mee waarbij het respect voor elkaars meningen centraal stond, waar geen slagen onder de gordel werden uitgedeeld en waar iedereen met een gezonde dosis nieuwe opinies naar huis ging? Nog nooit, hoor ik de meesten waarschijnlijk denken (is het antwoord positief, stop dan hier met lezen).

Steeds minder worden we geconfronteerd met andere meningen of visies. We schuwen steeds meer het beschaafde en genuanceerde debat tussen mensen met verschillende opinies. We sluiten ons met andere woorden steeds meer op in onze eigen 'meningen-bubbel'. Ergens is het natuurlijk des mensen: onderzoek toont aan dat mensen geneigd zijn om vooral datgene te horen en zien wat ze willen horen en zien. Alleen werd deze drang vaak afgeremd door onze nieuwsgierigheid naar wat andere mensen denken. We zijn ten slotte sociale wezens.

Vandaag de dag is er van die nieuwsgierigheid niet veel meer over. Het is zelfs nog gemakkelijker geworden je eigen meningen-bubbel in stand te houden. Internetreuzen als Google en Facebook gebruiken complexe algoritmes om je *newsfeed* of zoekresultaten volledig op je eigen voorkeuren af te stemmen.

Minder en minder worden we op die manier geconfronteerd met andere opinies of andere visies op het internet. Uiteindelijk zijn deze algoritmes zo verfijnd dat we enkel nog zien wat we willen zien. Door deze evolutie wint onze gemakzucht van een stabiele, niet uitgedaagde mening het van onze nieuwsgierigheid naar wat anderen bezighoudt.

Welke gevolgen dit kan hebben wordt pijnlijk duidelijk als we kijken naar de brexit of de waanzinnige verkiezingen in de VS. Campagnes waar haast geen enkel feit in voor komt en waar vooral het eigen grote gelijk moet worden bevestigd. Ratio wordt steeds meer ingeruild voor hysterie. Want er is nauwelijks nog een kritische tegenstem of zelfs nog maar de wil om die tegenstem op te zoeken. Opnieuw we horen enkel nog wat we willen horen.

Zijn we bereid om belangrijke beslissingen voortaan over te laten aan diegenen die het luidst roepen of die het meeste mensen weten te overtuigen, desnoods met leugens? Is het niet de kracht van onze liberale samenleving om rekening te houden met verschillende opinies, waar niet enkel de vrijheid van meningsuiting een belangrijk goed is maar ook de consequenties hiervan worden erkend in de vorm van een beschaafd meningsverschil? Waar onwaarheden sneller ontdekt worden en waar grote gelijken zichzelf in vraag moeten stellen.

Nu hoor ik u denken, wat kan ik, Leuvense student na het lezen van zoveel dystopie, wat kan ik daaraan veranderen? Beste lezer, u hoeft niet te wachten tot het te laat is, u hoeft ook niet te wachten tot iemand anders iets zal ondernemen.

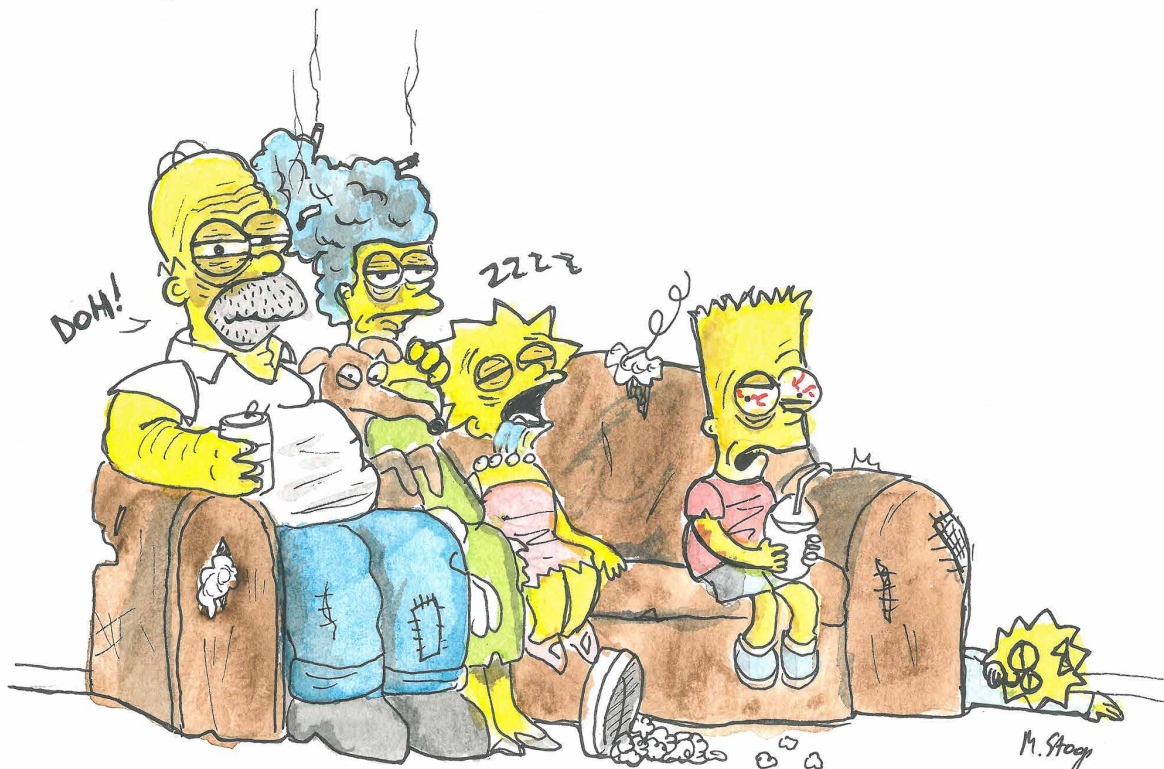
Ga naar buiten en confronteer anderen met je mening. Laat je gelijktijdig geconfronteerd worden met die van jou. Stel je eigen (voor)oordelen en meningen in vraag maar durf ze ook te verdedigen, toon de moed om iemand terecht te wijzen maar toon ook de eerlijkheid om jezelf terecht te wijzen. We hebben misschien wat gemak te verliezen, maar we hebben een wereld te winnen.

Paul-Emmanuel Demeyere

De Splinter bevat de mening van de auteur. Ze bevat niet de mening van de redactie.

THE SIMPSONS KRIJGT 30STE SEIZOEN

Veto zet recht

In *Veto* 4305 schreven we in het artikel 'KU Leuven wil taaltestbeleid herzien', dat studenten waarvan Engels de moedertaal is, ook een taaltest moeten afleggen. Dat klopt natuurlijk niet. Dat geldt niet voor studenten waarvan Engels de moedertaal is.

In *Veto* 4304 stond er in het artikel 'Amerikaanse studenten studeren zich bankroet' dat de totale studentenschuld 1,1 triljoen euro bedraagt en dat dat in 2004 237 biljoen euro was. Dit klopt niet vanwege een vertaalfout. Het moet 1,1 biljoen euro en 237 miljard euro zijn.

Hoe de KU Leuven haar crisiscommunicatie in handen nam Klachten van seksueel grensoverschrijdend gedrag aan Justus Lipsius

Na meerdere klachten van ernstig grensoverschrijdend gedrag ontslaat de KU Leuven de directeur van het Justus Lipsiuscollege. De universiteit lijkt te hebben geleerd uit precedents.

Tekst Simon Grymonprez
Beeld Anneleen van Kuyck

Op 27 oktober brengt de vertrouwenspersoon van de KU Leuven, Kathleen Vleugels, vicerector Studentenbeleid Rik Gosselink op de hoogte van meerdere klachten van Justus Lipsius-bewoners omtrent hun directeur. Het Justus Lipsiuscollege is een studentenresidentie van de KU Leuven in de Minderbroederstraat. De klachten betreffen niet alleen 'ernstig grensoverschrijdend gedrag en intimidatie', maar ook seksueel grensoverschrijdend gedrag.

De universiteit onderneemt snel actie en zet de directeur de dag erna op non-actief. Daarnaast krijgt de vermeende dader een totaal contactverbod met (ex-)bewoners en een verbod om de residentie te betreden. De ex-directeur bekleedde al een functie bij het Justus Lipsius sinds 2009. Sinds 2012 was hij directeur. Hij zou volgens de KU Leuven bovendien misbruik gemaakt hebben van zijn toegang tot de gegevens van de studenten en van zijn loper van het gebouw.

'Het gaat om een persoon die door zijn functie binnen de residentie toegang had tot allerlei gegevens, dus ook een loper', reageert rector Rik Torfs. 'Op zichzelf is dat natuurlijk normaal in bepaalde functies. Dat veronderstelt echter een sterke deontologie van de betrokkene. Als er dan klachten komen over gedrag dat niet gepast is, dan moeten we streng zijn.'

Ongepast gedrag is natuurlijk iets anders dan seksueel grensoverschrijdend gedrag. 'Je moet vermijden dat je een man die een fout heeft gemaakt op het deontologische vlak, meteen strafrechtelijk veroordeelt', vindt de rector. 'Daar kunnen we ons niet over uitspreken.'

De universiteit nam alvast de communicatie strak in handen. Donderdagnamiddag 3/11 ging *Veto* op bezoek bij vicerector Gosselink, die ons mededeelde dat het om 'ernstig grensoverschrijdend gedrag en intimidatie' gaat. Die avond zendt de KU Leuven, vóór de publicatie van het *Veto*-artikel, een persbericht uit waarin ze spreekt van 'ongepast gedrag'.

Veel media nemen de term 'ongepast gedrag' over, een duidelijk zwakkere versie dan 'ernstig grensoverschrijdend gedrag en intimidatie'. Spontane communicatie loont, zo blijkt. De toon is gezet en het incident wordt matig besproken in de nationale pers.

Niet de eerste keer

Op minder dan een jaar tijd wordt de KU Leuven geconfronteerd met twee gevallen van grensover-

schrijdend gedrag binnen haar gelederen. Vorig jaar was er sprake van 'fysieke agressie' tussen een professor en onderzoeker aan het HIW. Nadat *Veto* dit nieuws naar buiten bracht, viel een groot mediacircus de KU Leuven ten deel. Filosofen op de vuist, dat spreekt aan.

De KU Leuven is natuurlijk niet alleen. *Schamper*, het studentenblad aan de UGent, en nieuws-site *Apache* brachten eind vorig academiejaar een groot dossier over ernstig grensoverschrijdend gedrag aan de UGent. 'Een doofpotoperatie rond dertien klachten over seksuele intimidatie en machtsmisbruik door een professor aan de Faculteit Letteren', schreef *Apache* toen.

Rector Anne De Paepe kwam in woelige waters terecht door een onduidelijke en warrige communicatie. Eerst vertelde de rector *Apache* dat ze direct actie had ondernomen, niet veel later moest ze schoorvoetend toegeven dat ze veel langer van het incident wist. 'Ze heeft misschien onhandig gecommuniceerd, maar ik geloof in haar goede intenties', laat Laura Massa, hoofdredacteur van *Schamper*, weten.

Welke actie ondernam de UGent na het voorval? 'De universiteit richtte een commissie op met drie vrouwen, allemaal actief in het bedrijfsleven', legt Massa uit. 'Het probleem is dat wij niet kunnen volgen wat die commissie precies doet. Er is geen transparantie naar de studenten toe.' *Apache* schrijft dat de werkgroep in november met de eerste voorstellen naar buiten komt die voor de hele universiteit van toepassing zijn.

Wat er met de betrokken professor is gebeurd of zal gebeuren, is nog onduidelijk. Massa denkt dat door het voorval volgende incidenten sneller zullen worden opgespoord. 'Ik heb de indruk dat proffen en studenten alerter zijn en dat zaken zoals seksuele intimidatie sneller zullen worden gemeld. Er wordt echt wel gewerkt aan een meer open cultuur. Dat komt vooral van onderuit. De rector is het gezicht van de unief, maar kan niet alles alleen veranderen.'

Hoe dan ook, de crisiscommunicatie van de UGent was bijzonder zwak en rector De Paepe kwam er dan ook niet goed uit. Eerlijkheid en snelheid lonen, en dat heeft ook de KU Leuven gezien.

Geen lynchcultuur

Hoe moet een universiteit omgaan met (seksueel) grensoverschrijdend gedrag en hoe moet ze erover communiceren? Torfs erkent dat 'we een nog transparantere cultuur moeten creëren.' Toch is

'We zeggen niet dat de man met een molensteen in de Dijle moet verdwijnen. Aan dat soort lynchcultuur doen wij niet mee'

RIK TORFS
RECTOR KU LEUVEN

de rector tevreden met de manier waarop de KU Leuven het Justus Lipsius-geval heeft aangepakt. 'Eerlijk gezegd: in feite zijn wij hier ook transparant geweest. In dit geval is bewezen dat we onmiddellijk hebben gereageerd en gecommuniceerd.'

Dat de universiteit vrijwel direct alle bewoners via e-mail op de hoogte bracht, getuigt inderdaad van een open aanpak. Niettemin bevinden meerdere klachten zich 'in de seksuele sfeer' (aldus de vertrouwenspersoon van de KU Leuven en meerdere getuigen) en weigert het rectoraat dit expliciet te erkennen. De rector gaat in verdediging: 'Je moet iedereen als een mens blijven behandelen. In dit geval zijn er duidelijke maatregelen genomen, zie bijvoorbeeld het contactverbod. De rest is iets anders. We zeggen niet dat de man met een molensteen in de Dijle moet verdwijnen. Aan dat soort lynchcultuur doen wij niet mee.'

Ook Niki Verschuere, hoofd van de ombudsdienst aan de faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen, vindt het belangrijk om eerst rustig stil te staan bij wat gebeurd is. Verschuere was een van de sprekers op het Studentenaperitief (STAP) 'Waar is de grens?' van de Studentenraad KU Leuven (Stura). Op de avond dat het nieuws over Justus Lipsius bekend werd gemaakt, organiseerde Stura - ironisch genoeg - een gespreksavond over grensoverschrijdend gedrag. Verschuere zat aan tafel bij het thema 'pedagogische en professionele' grenzen.

'Je moet mensen laten nadenken', vindt Verschuere. 'Ga niet onmiddellijk in het verweer. Probeer niet direct te roepen dat er een grens is overschreden en er moet ingegrepen en gestraft worden. Probeer de actor te beluisteren over de feiten zelf en in gesprek te gaan. Het is belangrijk om mensen een spiegel voor te houden en hen zelf te laten inzien dat ze een grens hebben overschreden.'

Verschuere benadrukt dat bij duidelijke gevallen een snelle ingreep noodzakelijk en goed is, maar ook dan komt dat beter vanuit een rustige houding dan vanuit een emotionele reflex.

'Iedereen heeft een soort van spreekplicht', voegt ze nog toe. 'Als je merkt dat er een grens wordt overschreden, zelfs als je een medestudent bent of gewoon omstaander, stel je daar best direct een open vraag over, rechtstreeks aan de betrokkene. Door snel in dialoog te gaan dwing je de actoren tot nadenken. Tegelijk krijg je ook meer inzicht in je eigen waardenkader.'

De klachten op Justus Lipsius zijn niet de eerste, en zullen ook niet de laatste zijn. Eind vorig academiejaar richtte de KU Leuven een werkgroep op om te onderzoeken hoe ze dergelijke gevallen in de toekomst vermijdt. Vicerector Studentenbeleid Rik Gosselink geeft aan dat 'de werkgroep over een viertal weken afgerond is en dat dan het moment is om daar uitgebreid over te rapporteren.'

KU Leuven denkt opnieuw na over

Nog niets concreet, wel een planning

De hervorming van het academiejaar ligt opnieuw op tafel, zowel aan de KU Leuven als aan de UGent. Een mogelijke herindeling staat gepland voor 2020.

Tekst Simon Grymonprez en Anton Geers
Beeld Tomas Craps

Vorig jaar werd een werkgroep opgericht die zich over de herindeling van het academiejaar boog. Die werkgroep maakte een eindnota op die de voorzitter van de werkgroep, professor Andreas De Block (Hoger Instituut voor Wijsbegeerte), recent voorstelde aan het GeBu (Gemeenschappelijke Bureau, de facto het hoogste beslissingsorgaan aan de universiteit). De reactie van het GeBu was positief.

De werkgroep heeft geen concrete scenario's ontwikkeld, maar een methodologie om de discussie rond de hervorming structuur te geven. Concrete onderzoeksvragen en scenario's worden dit jaar onderzocht. Een gebundeld rapport moet over één jaar landen, waarna de nieuwe beleidsploeg snel een beslissing kan nemen.

'We hebben regelmatig vergaderd en met een groot aantal belanghebbenden samengezeten', vertelt De Block. 'In februari van dit jaar is een eerste rapport uitgebracht. De nota is een methode om te beginnen aan een mogelijke hervorming van het academiejaar, met een niet-exhaustieve oplijsting van criteria.'

'Er liggen op dit moment géén concrete scenario's op tafel', benadrukt De Block. 'Enkel een manier om dergelijke scenario's te beoordelen.' In het verleden werden reeds verschillende voorstellen voor her-

vormingen uitgewerkt, maar deze stierven telkens een stille dood. 'We hebben geleerd uit het lot van de vorige werkgroepen. Zij kwamen meteen met concrete scenario's aanzetten - wel goed onderzocht en met de juiste standaarden voor ogen - maar deze werden al snel afgeschoten.'

'Nu trachten we een consensus te creëren over criteria om van daaruit verder op te bouwen tot scenario's. Op deze manier krijg je meer kans op slagen,' aldus De Block.

Wat maakt dat deze werkwijze wel succesvol zal zijn? 'Ik geloof dat er nu wél voldoende wil is in de verschillende geledingen om aanpassingen door te voeren. Er lijkt voldoende eensgezindheid dat het huidige systeem niet optimaal is. We willen vooral maximale transparantie nastreven maar tegelijk ook zoveel mogelijk de rust behouden. Ik wil beletten dat mensen op basis van geruchten en onvolledige info de hakken in het zand gaan zetten.'

Het academiejaar wordt dus niet per definitie hervormd. 'Als we uiteindelijk tot het besluit komen dat de huidige regeling de beste is, heb ik daar geen enkel probleem mee', beaamt De Block. 'Het zou me wel verrassen: de regeling is gedeeltelijk organisch en van bovenaf gegroeid met allerlei ingrepen, een vorm van puzzel- en paswerk, een zoektocht naar evenwichten die historisch van belang waren, maar nu misschien niet meer. Dat heeft een bouwwerk opgeleverd en ik vermoed dat dit niet optimaal is.'

Zelfs indien er een beter systeem gevonden zou worden, is het nog niet zeker dat dit geïmplementeerd wordt. 'Het kan zijn dat een verandering naar een optimaal systeem zo veel zou vergen van mensen, dat de huidige toestand beter behouden blijft', vindt De Block. 'Maar ik zou er een groot probleem mee hebben als iedereen het erover eens is dat het huidige model niet goed is en een hervorming er door een veto niet zou doorkomen.'

De Block beseft wel dat een volledige consensus niet meer dan een wensdroom is. 'Door er zo intensief mee bezig te zijn, heb ik wel gemerkt dat de kwestie ingewikkelder is dan verwacht: er zijn enorm veel actoren bij betrokken en een aantal zaken zijn nu eenmaal onmogelijk te verzoenen. Geen enkele regeling zal voor iedereen, voor elk individu een verbetering zijn. De grote groepen moeten erop vooruit gaan; hun belangen zijn echter niet 100 procent gelijklopend. We moeten nu proberen al die belangen zo goed mogelijk in rekening te brengen.'

GeBu keurt nota goed

Voor de zomer besliste het bureau van de Onderwijsraad dat de nota eerst langs het GeBu moest passeren. 'Dat is zo gebeurd omdat het een beleidsbeslissing betreft', legt rector Rik Torfs uit. 'De Onderwijsraad is zeer belangrijk, maar neemt geen beleidsbeslissingen en kan geen mandaten geven.'

Ook vicerector Onderwijsbeleid Didier Pollefeyt vindt dat een logische beslissing. 'Een mogelijke herindeling raakt niet alleen het onderwijsbeleid, maar ook veel andere

kanten van de universitaire gemeenschap: personeelsbeleid, onderzoeksbeleid, het academisch én administratief-technisch personeel.'

Het GeBu reageerde positief op de nota en beslist om een voltijdse medewerker aan te stellen om deze methode meer vlees te geven. Professor De Block krijgt een onderzoeksopdracht van één jaar om op basis van data, studiemateriaal en gesprekken de nota te versterken.

Vicerector Pollefeyt is enthousiast: 'Het GeBu heeft een onderzoeksopdracht gegeven ter verdere verkenning, maar geen stelling ingenomen over concrete voorstellen. Het is ook de bedoeling de huidige indeling kritisch te bekijken: alle aspecten van het academiejaar moeten ondersteboven gekeerd worden.'

De KU Leuven kijkt ook heel duidelijk naar wat de UGent ondertussen doet. 'We willen samen oversteken met andere universiteiten', vertelt de vicerector. 'Er zijn contacten geweest met UGent en we houden elkaar up-to-date over mogelijke stappen. Ook zij mikken ten vroegste op 2020 voor een eventuele hervorming. Dat komt ook overeen met de timing die de KU Leuven voor ogen heeft.'

Luc Van de Poelle, afdelingshoofd van de afdeling Onderwijskwaliteitszorg aan de UGent, laat aan *Veto* weten dat er 'een werkgroep is opgericht, waarvan het eindrapport volgende week wordt voorgesteld aan de Onderwijsraad. Dat is nog heel verkennend, maar we onderzoeken dus een aantal scenario's.'

'We willen zeker niet dat er naar aanleiding hiervan polarisatie ontstaat'

RIK TORFS
RECTOR KU LEUVEN

herindeling academiejaar

Geen prioriteit voor Stura

De reactie van de Studentenraad KU Leuven is eerder lauw te noemen. Voorzitter Marie Vanwingh licht toe: 'Er wordt inderdaad nagedacht over een herindeling, maar voor ons betreft dit geen prioriteit. Het is ook geen vraag die vanuit studenten naar voren komt. Men moet keuzes maken en wij hebben onze prioriteiten ergens anders gelegd, zoals de hervorming van de lerarenopleiding.'

Professor De Block erkent dat de reactie van de studenten niet was wat hij gehoopt had. 'De reactie bij de studenten was inderdaad lauw: men heeft op zich weinig bezwaar tegen de ideeën die ter sprake zijn, maar ze benadrukt dus inderdaad dat het voor hen geen prioriteit betreft.'

Toch ziet De Block ruimte voor een oplossing. 'Hun prioritaire punten kunnen een oplossing vinden in een anders ge-

organiseerd academiejaar, zoals een vervroegde herexamenregeling. Het ene probleem kan het andere misschien oplossen.'

'Aan de andere kant, misschien zal de huidige organisatie wel de best mogelijke blijken, aangezien er zoveel evenwichten in het spel zijn dat er moeilijk meerdere rustpunten te vinden zijn', geeft de professor toe. 'In elk geval was hun reactie al beter dan vroeger.'

'Er mag over nagedacht worden maar niet op een opdringere manier', besluit Vanwingh. 'En nadenken over een hervorming wil ook niet zeggen dat we eender welke uitkomst zullen aanvaarden.'

Polarisatie vermijden

Wat wordt nu concreet ondernomen en wanneer mogen we zo'n hervorming eigenlijk verwachten? 'De bedoeling is dat het na een jaar lang onderzoek mogelijk is een beslissing te nemen of we al dan niet hervormen', licht Torfs toe.

'Ik kan me perfect inbeelden dat sommigen de huidige indeling radicaal willen veranderen en dat sommigen vinden dat het absoluut behouden moet blijven', weet Torfs. 'We moeten daarom vooral rustig blijven. We kijken wat er mogelijk is, wat er in het buitenland gebeurt en wat de mogelijke effecten zouden zijn op alle gebieden. Je moet een mogelijke herindeling ook kunnen relateren aan de algemene onderwijsvisie van de KU Leuven. We willen zeker

'Er lijkt voldoende eensgezindheid dat het huidige systeem niet optimaal is'

ANDREAS DE BLOCK
VOORZITTER WERK GROEP

'Er zijn contacten geweest met de UGent en we houden elkaar up-to-date over mogelijke stappen'

DIDIER POLLEFEYT
VICERECTOR ONDERWIJSBELEID

niet dat er naar aanleiding hiervan polarisatie ontstaat.'

In de wandelgangen wordt wel eens gezegd dat de rector zelf geen hervorming wil en dit dossier daarom wat aansleept. 'Ik zie voor- en nadelen van alle systemen', reageert Torfs. Geen dwarsligger dus, vindt de

rector zelf. 'Wat men wél van mij kan zeggen is dat ik tegen overhaast handelen ben. Voor de rest heb ik geen a priori's. Anders zouden we toch gewoon niemand aanstellen om dit te onderzoeken?'

Ook vicerector Pollefeyt vindt niet dat het rectoraat dwarsligt. 'Als we dat gewild hadden, zouden we nu toch gewoon de stekker eruit getrokken hebben? Wat we hier doen is het omgekeerde: we richten een nieuwe werkgroep op om het project verder te onderzoeken.'

Hoe dan ook: indien je momenteel student bent, is de kans groot dat je een hervorming van het academiejaar zelf niet meer zal ondervinden. Een implementatie van een mogelijk nieuwe indeling staat momenteel gepland voor het academiejaar 2020-2021.

Een beslissing zou pas vallen in het jaar 2017-2018, als de nieuwe rectorploeg zelt. Dit concrete scenario zou dan uitgewerkt worden in de twee daaropvolgende academiejaren, met alle aanpassingen in informatica, administratie en curricula van dien. *Long road ahead.*

Een nieuw jaar, een nieuw voorstel tot herindeling

De herindeling van het academiejaar is een kwestie die jaarlijks weer op tafel komt te liggen.

Tekst Tim Van Roey

Sinds 2000 kent de KU Leuven een semesterindeling. Voordien was er maar een keer per jaar een examenmoment. De grootste kritiek op het semestersysteem is het feit dat er veel tijd zit tussen de eerste examenperiode in januari en de herexamenperiode in augustus.

Basismodel en kwartielen

Een voorstel dat vaak naar voren komt is het 'basismodel'. Bij dit model wordt er na elke examenperiode meteen een herexamenperiode georganiseerd. Zo ligt de herkansing veel dichterbij de eerste kans en kan eventuele heroriëntering sneller plaatsvinden.

Een tweede voorstel is dat van de vier kwartielen. Hierbij worden beide semesters in twee delen gesplitst, namelijk les en examens. De examens vallen dan, net als bij het vorige voorbeeld, in januari en juli.

In een derde voorstel, genaamd het 'vijfde kwartiel', valt het eerste semester vroeger. Semester 1 start dan op 1 september en heeft examens in december. Het tweede semester begint dan al in januari met examens in april. De periode van mei tot juli kan dienen voor eventuele herexamens.

Dit voorstel werd ook in 2010 geponeerd. De studenten zouden dan één weekje vakantie hebben in februari, nu is dit de lesvrije week. De zomervakantie zou begin juli van start gaan. Toen werd ook gesteld dat beide semesters even lang moeten zijn. Doordat beide semesters aan alle instellingen op hetzelfde moment starten, zou dit de onderlinge samenwerking bevorderen. Eventueel kunnen studenten zo ook makkelijker overschakelen naar andere instellingen of studierichtingen.

Aansluiting herexamens

Door het samenvoegen van de semesters met de herexamens zouden studenten sneller zicht moeten hebben op hun definitieve resultaten. Ze zullen bijgevolg ook sneller doorhebben of hun studie al dan niet te zwaar is. Zo stelde de stuurgroep in 2010: 'Wie een klein tekort had op zijn examen, heeft voordeel bij een snelle afhandeling.' Zo kan je met een schone lei aan het volgende semester beginnen. 'Een snelle aansluiting maakt uitstelgedrag ook minder aantrekkelijk dan een groot tijdsverloop zou doen.' Ook bestaat de mogelijkheid om in het midden van het semester een pauze in te lassen om tussentijdse examens te organiseren, wat de interactie tussen docent en student moet bevorderen.

Studenten zonder herexamens zouden in de herkansingsperiode geen vakantie hebben. Er zouden dan 'verdiepende activiteiten' kunnen plaatsvinden, zoals internationale ervaring, honours programs en dergelijke. De uitdieping mag echter geen voorbereiding zijn op het volgende semester zodat de studenten zonder herexamens geen voordeel opbouwen ten opzichte van de studenten met herexamens.

De werkgroep stelt dat vakantie belangrijk is. Ook voor studenten met herexamens, die bij het huidige systeem maar een beperkte zomervakantie hebben. 'Intense werkperiodes moeten worden afgewisseld met vakantieperiodes die vrij zijn van verplichting.'

Concreet: een kalenderjaar bestaat uit 52 weken. 40 weken worden voorzien voor lessen, studie en examens. Er zijn dan nog twaalf weken beschikbaar voor vakantie. Zes daarvan vormen de zomervakantie, één is de lesvrije week in februari, één week bestaat uit wettelijke feestdagen en de overige week is de week van Kerstdag tot Nieuwjaarsdag.

Een aaneensluiting van semester en herexamens zou ook voordelig zijn voor uitwisselingsstudenten, aangezien veel buitenlandse universiteitssystemen gebaseerd zijn op dat stelsel.

Een humanere economie voor een sterke democratie

De mythe van de CEO

John Restakis predikt voor een menselijkere en socialere economie, wat volgens hem niet onmogelijk is. 'De huidige economie streeft enkel winstbejag na.'

Tekst Jelle Van Herck en Dorien Jaenen
Beeld Vincent Peeters

Kunt u het concept achter uw boek *Humanizing the economy* verduidelijken?

John Restakis: 'Het basisidee was om de geschiedenis en rol van het coöperatieve model te beschrijven en hoe individuen en gemeenschappen dit kunnen toepassen om hedendaagse uitdagingen het hoofd te bieden. Samenwerking binnen een coöperatie is de sleutel tot het herstel van sociale waarden binnen de economie. Met een humanere economie als resultaat.'

Mankeert onze hedendaagse economie dan menselijkheid?

'De huidige economie streeft enkel winstbejag na. Bedrijven houden geen rekening met mogelijke schade aan het milieu, de gemeenschap en individuen. Op die manier maken ze de

kapitalistisch systeem, waar werknemers als een wegwerp-product behandeld worden.'

Gaan bedrijven die zich profileren als 'sociaal verantwoordelijk' dan nog niet ver genoeg?

'Kapitalistische bedrijven die hun sociale verantwoordelijkheid opnemen zijn natuurlijk een goede zaak, maar het blijft een keuze. Dat kan van de ene dag op de andere veranderen, wanneer een nieuwe CEO aantreedt. Er is dus geen garantie dat ethische waarden op de langere termijn prioritair blijven. Een coöperatie verleent deze garantie wel omwille van haar democratisch bestuur. Dat laatste is zeer belangrijk en niet zomaar van ondergeschikt belang.'

Zorgt dit soort bestuur niet voor een trage besluitvorming?

Een verwijt dat democratieën wel vaker te horen krijgen.

'Het hangt ervan af hoe de coöperatie georganiseerd is. Er bestaat een naïef idee dat die iedereen moeten betrekken en zo niet tot een beslissing kan komen. De meeste coöperaties, vooral de grotere, hebben een raad van bestuur en managers om de dagelijkse beslissingen te nemen. Dat verloopt inderdaad niet zo snel als in een dictatuur. Want als je kijkt naar kapitalistische bedrijven, zijn dat pas dictaturen.'

'De CEO is de baas en als je niet doet wat hij zegt, vlieg je buiten. In dat model wordt de CEO haast mythische krachten toegeschreven, als een soort *superman/woman*. Dat is natuurlijk complete nonsens. Het succes van een bedrijf draait om meer dan één persoon. Het komt voort uit de samenwerking van velen, niet uit het hoofd van één *superstar CEO*. Wat machtsuitoefening betreft, zijn ze autoritaire wonderen. Die zijn inderdaad zeer efficiënt...'

Er zijn tegenwoordig toch ook bedrijven die geen verticale hiërarchische structuur hebben, maar hun werknemers betrekken in de besluitvorming via een meer horizontale

aanpak, zoals Apple en Google? Volgens velen leidt dit tot meer innovatie.

'Het percentage van bedrijven dat zo werkt is nog steeds minniem. Meer open, democratische en horizontale structuren lijken inderdaad makkelijker tot innovatie te leiden, maar als dat het geval is, pleit dit nog sterker voor coöperaties. Meer democratie binnen bedrijven kan ik alleen maar toejuichen, maar dat is net de reden waarom ik voorstander ben van coöperaties.'

Burgers kweken

U hecht veel belang aan het betrekken van burgers en de gemeenschap (*civil society*), in beslissingsprocessen die momenteel in handen zijn van kleine elites. Hoe wilt u dit verwezenlijken?

'Een van de meest effectieve manieren om dat te doen, is via een hervorming en democratisering van de openbare diensten. Of je nu een student bent die een studiebeurs ontvangt, of een patiënt die zijn geneesmiddel terugbetaald krijgt, iedereen doet wel eens een beroep op zulke overheidsdiensten.'

'Het is uiterst belangrijk om mensen te betrekken bij het bestuur van instellingen waar ze dagelijks mee te maken krijgen. Het schoolsysteem lijkt me een goed startpunt, omdat onderwijs iedereen aanbelangt en het een fundament is van de moderne samenleving. Scholen kunnen een laboratorium worden voor burgers om te leren omgaan met democratische beslissingsprocessen. Op die manier krijgen studenten, leraren en ouders directe controle over hun eigen onderwijs. In het Verenigd Koninkrijk hebben ze hiermee al geëxperimenteerd. Zo'n 300 à 400 scholen zijn omgevormd tot coöperaties. Het resultaat is indrukwekkend. Het engagement van studenten is samen met hun scores systematisch verbeterd.'

Ik kan me inbeelden dat niet alle studenten even enthousiast zijn om hun energie daaraan te spenderen. Riskeer je niet enkel een minderheid aan te spreken?

'Zoals bij elke coöperatie is er steeds een kleine minderheid die zich engageert. Je kan mensen immers niet verplichten mee te werken. Je wil overigens ook geen mensen die niet geïnteresseerd zijn. Dat is ook het punt niet, wel dat studenten die zich willen engageren, effectief de kans krijgen dit te doen.'

Denkt u door studenten deze kans te geven, dat de democratie en dus de samenleving op lange termijn ten goede komt?

'Burgerschap is volgens mij niet iets waarmee je geboren wordt, mensen moeten dit leren. Het maakt deel uit van je persoonlijke

'Kapitalistische bedrijven zijn dictaturen'

economie niet alleen minder menselijk, maar destabiliseren ze ook de samenleving.'

'Coöperaties zorgen ervoor

dat kapitaal onderworpen is aan een sociale controle. Want werknemers zijn er mede-eigenaars en beslissen zo zelf over hun werkomstandigheden. Hun veiligheid, welzijn en verloning staan hierdoor centraal. Dat is niet het geval in een

als superman doorgeprikt

leven. Wanneer je elke dag mee beslissingen neemt, op school of op de werkvloer, verwerf je eigenlijk democratische vaardigheden. Wanneer je echter nooit een stem krijgt en als onbelangrijk wordt behandeld, waar ga je het dan leren? Ik geloof sterk dat de creatie van coöperatieve structuren een versterking betekent van de democratie.'

Een verlichte staat

Ziet u ook een rol voor de overheid weggelegd, om de gemeenschap meer te betrekken?

'Voor mij is dat zeer duidelijk: indien de overheid echt geïnteresseerd is in het versterken van de democratie, moet ze investeren in democratische instellingen. De staat speelt hierin een sleutelrol, maar die is tegelijkertijd zeer delicaat. Er bestaat namelijk een dunne lijn tussen enerzijds het promoten van democratische instellingen en anderzijds het controleren van deze organisaties.'

'Er zijn veel voorbeelden van staten die coöperaties ondersteunden, maar deze uiteindelijk corrupteerden. Dat tastte de waarden en de onafhankelijkheid van deze coöperaties aan, waardoor ze instrumenten werden van de staat. Dat gevaar bestaat altijd en het is aan de coöperaties en de gemeenschap om zich hiertegen te wapenen.'

De autonomie van coöperaties is dus essentieel?

'Absoluut, maar het is ook een paradox: je hebt sterke en onafhankelijke coöperaties nodig, die zichzelf kunnen besturen. Daarvoor heb je echter ook nood aan een verlichte regering, die via haar wetgeving en beleid voldoende ruimte creëert, zodat zulke initiatieven zich zouden ontwikkelen.'

Zorg op maat

Volgens u zijn deze initiatieven geschikt voor alle sectoren waaronder de gezondheidssector. Waar plaatst u coöperaties, binnen het kader van zowel private gezondheidszorg als de sociale zekerheid?

'Dit is een belangrijke sector voor coöperaties. Omwille van dalende staatsteun, is gezondheidszorg steeds meer ondergeschikt aan privaat kapitaal, dat enkel winstbejag nastreeft en zo de zorgsector kapot maakt.'

'Coöperaties vormen de perfecte oplossing voor overheden die de zorg niet willen privatiseren, maar tegelijkertijd de kwaliteit ervan willen behouden. Zo bestaan er voorbeelden in Japan van coöperaties die ziekenhuizen beheren. Als de staat dus geïnteresseerd is in een systeem dat de controle in de handen van de burger legt en zijn of haar individuele noden eerst zet, weet ze waar te zoeken.'

Dus de toekomst van de gezondheidszorg ligt bij coöperaties en niet in een systeem dat beheerd wordt door de overheid?

'Ik denk dat er een mix van de twee nodig is. Niet alle diensten kunnen door coöperaties worden aangeboden, de ene gemeenschap kan zich immers sterker organiseren dan de andere. Op nationaal en internationaal niveau beschikken coöperaties niet over de middelen om een succesvol systeem in te stellen, de staat heeft daarentegen het voordeel van schaalgroottes om dit efficiënt te doen.'

'Er moet dus een universeel systeem aanwezig zijn, dat een sterk fundament vormt voor basiszorg. Daarnaast is er nood aan zorg op maat

voor bepaalde groepen en individuen, zoals senioren. Gezondheidscoöperaties kunnen dit type zorg op een meer flexibele manier aanbieden, tenminste als de leden ervan daarbij betrokken worden. Dat laatste is niet echt mogelijk op het niveau van de staat.'

Big business

De meeste coöperaties in uw boek werken eerder lokaal. Is in de toekomst een meer nationale of zelfs globale aanpak mogelijk?

'Dat is inderdaad mogelijk, maar de kwaliteit van de besluitvorming en de relatie tussen de leden van de coöperaties zou er dan helemaal anders uitzien. Op lokaal vlak kennen die elkaar vaak en verloopt de besluitvorming dan ook persoonlijk. Wanneer coöperaties internationaal opereren, wordt dit proces echter veel onpersoonlijker. In een perfecte wereld zouden bestuursinstellingen trouwens lokaal georganiseerd zijn. Helaas is dat niet de wereld waarin wij leven. Als coöperaties echt invloedrijk willen zijn, moeten ze op alle niveaus kunnen opereren, van het lokale tot het globale. Dat is een grote uitdaging, die nog nooit eerder in de geschiedenis is aangegaan.'

Denkt u dat coöperaties in de toekomst kunnen concurreren met de grote multinationals, of is dat helemaal niet de bedoeling?

'Ik denk inderdaad dat dat niet de bedoeling is. Het hoofddoel van een coöperatie is haar leden dienen. Om dat te doen moet ze echter wel overleven en dat betekent inderdaad de competitie aangaan met kapitalistische firma's. Dat hoort er nu eenmaal bij.'

'Problematisch is wel dat succesvolle coöperaties vaak na een tijdje een omgekeerde logica gaan volgen. Niet langer de sociale missie is dan prioritair, maar de competitie. Schaalvergroting brengt altijd dat risico mee en ik weet niet hoe we dat kunnen oplossen. Al zijn er voldoende voorbeelden van grote coöperaties die de juiste balans gevonden hebben.'

Iets anders: gelooft u dat de aanvankelijke weigering van de Waalse regering om het CETA-verdrag te ondertekenen, een voorbeeld is van 'humanizing the economy'?

'Het is zeker gerelateerd. Wallonië's bezorgdheid heeft te maken met het arbitragesysteem in het verdrag dat overheden en burgers de macht ontnemt over het doen en laten van ondernemingen. Anders gesteld: zij verliezen de sociale controle over het kapitaal. Ik geloof dat via coöperaties zij die controle terug kunnen verwerven en daar draait 'humanizing the economy' nu net om.'

'Globalisering kent twee maten en gewichten'

'Scholen kunnen een laboratorium worden om te leren omgaan met democratische beslissingsprocessen'

Velen zouden nochtans argumenteren dat zulke verdragen een logisch gevolg zijn van de globalisering, die als positief aanzien wordt.

'Propaganda ziet dat als iets positief. Als je de doorsnee Spanjaard of Griek zijn mening vraagt over globalisering, zou je verbaasd zijn over wat ze antwoorden. Hetzelfde geldt overigens ook voor België. Kijk wat er gebeurd is in Groot-Brittannië met de Brexit, dat was eigenlijk een 'veroordeling' van de globalisering. Het is waar, propaganda stelt het voor als iets positiefs maar dat is vaak het probleem met propaganda.'

Van wie is die propaganda dan afkomstig?

'Overheden ongetwijfeld en natuurlijk de media. Ik ben ervan overtuigd dat de globaliseringskwestie vervormd wordt in het voordeel van zij die ervan profiteren. Begrijp me niet verkeerd, ik geloof niet dat we terug moet keren naar middeleeuwse toestanden. Het feit dat mensen nu gemakkelijker toegang hebben tot informatie, communicatie en dus kennis is zeker een goede zaak.'

'Wanneer we spreken over globalisatie, spreken we echter voornamelijk over kapitaal en niet over arbeid en dat is problematisch. Ik kan namelijk overal ter wereld makkelijk investeren, maar eender waar werken is een andere zaak. Globalisatie kent dus twee maten en twee gewichten.'

Elon Musk achterna?

Tot slot: welk advies zou u aan studenten willen geven die hun eerste stappen in de arbeidsmarkt zetten?

'Start een coöperatie (*lacht*)! Het wordt steeds moeilijker voor jonge mensen om een betekenisvolle en stabiele job te vinden. Veel studenten die net afgestudeerd zijn willen niet langer voor een baas werken en dus zien ze geen ander alternatief dan een eigen zaak oprichten. Dat is ook iets heel prestigieus in onze huidige samenleving. Ik zou studenten toch willen aanmoedigen op zoek te gaan naar andere mogelijkheden, wat velen reeds doen door kapitaal en kennis te bundelen. Eigenlijk hoef ik dus geen advies meer te geven.'

U zou dus liever wat meer coöperaties zien en wat minder Elon Musk?

'Ik heb niets tegen Musk, maar de mythe van de *superstar* kapitalist doet inderdaad meer kwaad dan goed.'

BIO

John Restakis

- Geboren in Athene en opgegroeid in Toronto
- Consulting over internationale coöperatieve ontwikkelingsprojecten
- Stichtend lid van de Advisory Committee voor het Masterprogram in Community Development aan de University of Victoria
- Coördinator van het Bologna Summer Program voor Coöperatieve Studies aan de University of Bologna

DE LEGENDE: BARBARA BAERT

'Thee troost me en haalt me door de dag'

Barbara Baert is professor in de Kunstwetenschappen. Ze geeft bijzonder openhartig les, is verzot op thee en deed onderzoek naar de iconologie van de navel.

Tekst Paul-Emmanuel Demeyere en Arne Sonck
Beeld Vincent Peeters

Barbara Baert is professor kunstwetenschappen aan de faculteit Letteren. Deze openhartige en energieke vrouw, die graag over zichzelf spreekt in de derde persoon, staat bekend als ware legende onder haar studenten. Nog jaren later herinneren prille kunstwetenschappers zich haar interactieve lessen, haar vele persoonlijke anekdotes en haar bijzondere voorliefde voor thee.

Haar onderzoek kent grote waardering. Ze verkent er obscure denkwegen: zo onderzocht ze de iconologie van de navel. Begin dit jaar won ze met haar onderzoek ook de Francqui-prijs (*prijs uitgereikt voor innovatief onderzoek, wordt ook wel de Vlaamse Nobelprijs genoemd, red.*). Bovendien verschijnt ze binnenkort in het Canvas programma *Alleen Elvis blijft bestaan*.

U won dit jaar de prestigieuze Franqui-prijs, wat doet dat met een mens?

Barbara Baert: 'Ik was verbaasd toen ik de prijs won. Vooral omdat kunstwetenschappen zo'n kleine richting is. Aanvankelijk was het een soort *shock*, want ze belden me op vanuit Brussel om te vertellen dat ik had gewonnen maar dat ik het nieuws nog geheim moest houden.'

'Ik moest toen een vergadering leiden terwijl er van binnen iets was dat jubelde. Ik heb dat wel goed kunnen verzwijgen.'

En hoe voelt u zich over de nominatie in De Legende?

'De Legende? Dat vind ik nog belangrijker. (*lacht*) Maar serieus, voor de appreciatie van studenten ben ik heel gevoelig. Ik krijg wel altijd goede reacties over mijn lessen. Misschien komt mijn status daar wel vandaan?'

U staat bekend als extravert, is dat een bewuste keuze?

'Dat is een beetje eigenaardig aan mijn karakter. Ik ben heel extravert, maar toch heel gevoelig voor kritiek. Echt een klein meisje nog. Naast dat extraverte, dat voortdurend vertellen, heb ik ook wel een heel innerlijk leven dat ik echt bescherm.'

'Ik denk dat het door die openheid is dat ik het pedagogisch goed doe in mijn lessen. Het innerlijke leven, het ascetische, het

alleen kunnen zijn en het nadenken heb ik nodig voor mijn onderzoek.'

U wordt zelden gezien zonder een kop thee, waar komt die innige band vandaan?

'Het is een beetje een *guilty pleasure*. Ik denk dat ik verslaafd ben aan thee. Als ik 's avonds ga slapen dan denk ik al aan mijn kopje straffe thee van de volgende dag. En niet van die zever als kruidenthee of thee met appelsmaak. Ik drink graag zware donkere Engelse melange. Dat troost me en haalt me door de dag.'

U bent ook in het verre West-Vlaanderen een legende. Hoe zou u dat verklaren?

'De Kulakstudenten waren altijd fans. Geen kunsthistorici, want kunstgeschiedenis is daar een keuzevak. Ik ervaar de Kulak anders: het is meer een school, kleiner en familiairder. De studenten zeggen ook school. Ik dacht: 'Nog even en ze noemen me hier juf'. (*lacht*)'

'Er zijn studenten van de Kulak die in Leuven doorstromen naar geschiedenis en in Leuven alle vakken die ik geef komen volgen. In feite werf ik vanuit de Kulakstudenten voor kunstgeschiedenis.'

'De Kulak-dag was mijn trage dag. Ik nam de boemeltrein naar Kortrijk en zat daar twee uur op. Ik kwam dus eigenlijk al ontspannen aan. Dat is ook echt nodig. Ik denk dat studenten onderschatten hoe kapot je wordt van dat lesgeven. Je moet daar echt van recupereren.'

U studeerde in Italië en heeft daarna de wereld rondgereisd. Bent u graag on the run?

'Ik reis veel en graag. Het vermindert wel een beetje met ouder worden. Maar de afgelopen tien à twintig jaar heb ik enorm veel gereisd. Veel in functie van congressen op uitnodiging, maar

ook om mezelf te trakteren op een studieperiode. Het verblijf in het buitenland zorgt voor zuurstof, voor nieuwe gedachten.'

'Italië is wat vroeger in mijn leven gekomen. Je kon vroeger als primus een beurs winnen. Als je dat won dan kon je je land

kiezen. Ik koos voor een kleiner stadje in Italië: Sienna. Ze hebben daar namelijk een goede universiteit die vooral gespecialiseerd is in kunst uit de jaren 1300 en 1400. Italië heeft mij emotioneel niet meer losgelaten, ik krijg soms nog heimwee als ik de taal terug hoor.'

Is die reislust iets wat u aan uw studenten meegeeft?

'In het vak Beeldanalyse zeg ik altijd dat ze veel moeten reizen. Het is immers altijd een verlies om met powerpoints te werken. Er is iets met kunstwerken; het zijn haast levende wezens die je in hun eigen habitat moet ontmoeten.'

'De confrontatie met een werk in levende lijve kan enorm zijn. Het kan grote vreugde geven of juist teleurstellend zijn, wanneer het werk bijvoorbeeld kleiner uitvalt in het echt. Sommige studenten doen dat ook en gaan dan werken die ze zagen in Beeldanalyse in het echt bekijken in de zomervakantie. Soms krijg ik achteraf zelfs mailtjes van studenten die zeggen wat ze allemaal in het echt hebben gezien.'

Ziet u een verschil tussen de Belgische student en die in het buitenland?

'Ik denk wel dat er een verschil is. In het buitenland wordt meer gedurfd op pedagogisch vlak, er is meer ruimte voor experiment. Ik praat soms met buitenlandse proffen die hier les komen geven en die zeggen steeds dat onze studenten zo lief en zo braaf zijn. Ik heb het dan niet over *farsheid*, maar over echt durven zeggen van 'dat snap ik niet goed' of 'waar haalt u dat vandaan'. Dat ontbreekt hier wat, maar het begint tegenwoordig wel te verbeteren.'

'Het echt kritische, bijna uitpuittende nadenken over dingen gebeurt hier nog veel te weinig. Men probeert dat wel in de master, maar veel te vaak zegt men de studenten gewoon: 'Schrijf een paper'. Dat is belachelijk. Ik ben daar dan ook mee gestopt.'

'Soms gedraag ik mij een beetje als creatief artieste in mijn onderzoek'

Hoe bent u eigenlijk in de kunstgeschiedenis beland?

'Dat is gekomen doordat reizen al in mijn opvoeding zat. Mijn vader is een kunstenaar en mijn ouders gingen met mij al vroeg op reis, ook naar Italië en alle andere mediterrane landen.

'Mijn leerkrachten wilden mij eigenlijk Latijn-Grieks laten studeren. Dat vond ik wel interessant, maar ik had het gevoel dat kunstgeschiedenis mij als discipline uiteindelijk meer vrijheid zou geven.'

Hoe was Barbara Baert als studente?

'Ik deed mijn best maar was geen brave. Ik ging uit en had succes en vriendjes. Vroeger zat ik soms dagen in STUK. Ik heb er ook mijn echtgenoot leren kennen. Ik was wel iemand die haar examens goed voorbereidde en het goed wilde doen. Dat is nog altijd zo: mijn powerpoints moeten afgewerkt zijn.'

'Ik deed ook graag mondelinge examens, ik was daar goed in. Bij mondelinge examens iets vergeten is minder erg, tenzij het echt flagrant is. Het verbaast mij wel dat studenten nog zo zenuwachtig zijn voor mondelinge examens, ook als ze bij mij komen.'

Is dat de reden waarom uw mondelinge examens haast een legendarische status hebben gekregen?

'Ik ben indertijd begonnen op het monitaraat en ik heb dat zes jaar gedaan samen met mijn doctoraat. Dat kon in die tijd. Dat is me ook altijd bijgebleven: die bezorgdheid om de studenten.'

'Als prof voel ik mezelf bij een mondeling examen iets beter in mijn vel. Ik hou wel van het contrast van eerst voor een groep te hebben gesproken en dan die gezichtjes van dichtbij individueel te zien. De studenten komen zo ook losser en geven wat meer feedback.'

Hoe kwam u erbij om te schrijven over de navel in de kunst?

'Ik kan dat niet verklaren, eerlijk gezegd. Ik denk door heel veel te kijken naar kunst en kleine eigenaardigheden op te merken en daarover verwonderd te zijn. De navel bleek de mogelijkheid te hebben om er bijna een cultuurgeschiedenis over te schrijven, van de navel als middelpuntgedachte en als reliek.'

'De navel van Christus bestaat zelfs nog. En dat verdroogd weefsel leek op perkament, dus ik zag daar ook wel de schoonheid van het materiaal in. Dat is genoeg om mij te triggeren. Soms gedraag ik mij een beetje als creatieve artieste denk ik. In kunstgeschiedenis kun je je zulke dingen permitteren. (lacht)'

Tot slot: is er een kunstwerk dat u erg aanspreekt?

'Ik heb een favoriete kunstenaar. Ik hou heel veel van Piero Della Francesca (een 15e-eeuwse Italiaanse kunstenaar, red.). Omwille van een zekere uitgepuurdheid en de balans van zijn kunst. Hij schildert in feite stilte. Een schilderij is niet enkel visueel, andere zintuigen spelen ook een rol. Je kunt lawaaiige schilderijen hebben. Het vocabularium om over kunst te spreken is vaak gebaseerd op andere zintuigen.'

'Kunstwerken zijn haast levende wezens: je moet die in hun eigen habitat gaan bekijken'

GROEP JONGEREN BESCHADIGT SYSTEMATISCH FAKBARSANITAIR

Fakbars vernield tijdens halloweennacht

Tijdens de nacht van Halloween bracht een groep jongeren vernielingen aan in verschillende fakbars. De daders zijn voorlopig nog onbekend, maar de politie zit ze op de hielen.

Tekst Arne Sonck

Beeld Anneleen van Kuyck

In de nacht van 31 oktober, met Halloween, trok een groep jongeren van fakbar naar fakbar om er vernielingen aan te richten. LOKO, de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie, bevestigt dat er in vijf fakbars werd vandaliseerd. Drie fakbars deden ook aangifte bij de politie. Het gaat om Politika, Fak Letteren en HdR.

Dries Thierie, Hoofdbeheerder van Politika Kaffee, vertelt: 'Bij ons hebben ze de lavabo's

binnen te laten was het kwaad al geschied: ze hadden verschillende wastafels van de muur gerukt en onze zeepompjes eraf getrokken en in de wc's gesmeten. Het was echt vandalisme van het reinste soort.'

'Ik heb vrij vlug gereageerd en de politie gebeld, zij hebben dan een proces verbaal opgesteld en de schade vastgesteld. Wij hebben geen daders op heterdaad betrapt. Er zijn wel vermoedens maar zolang die niet bevestigd zijn, wil ik daar geen concrete namen op plakken', besluit Delafontaine.

Ook HdR was slachtoffer. 'In HdR werd er een grote hoeveelheid zeep op de grond verspreid', verteld Rik De Langhe, studenteninspecteur. 'Dat was enkel opkuiswerk, dus daar hebben we geen proces verbaal opgesteld, in Fak Letteren en Politika hebben we dat wel gedaan.'

De politie is nog op zoek naar de daders. 'We vermoeden dat het om dezelfde groep gaat voor alle vernielingen', vertelt De Langhe. 'Wij hebben momenteel een denkpiste die onderzocht wordt, we zitten dus niet achter onbekenden aan. Meer kan ik daar momenteel nog niet over zeggen.'

'Het was vandalisme van het reinste soort'

HAIKE DELAFONTAINE
BEHEERDER FAK LETTEREN

uit de muur gehaald op de wc's, ook een meter bier waar mensen hun pinten in kunnen zetten hebben ze uit de muur getrokken. Ook hebben ze geprobeerd om de zekeringen af te zetten, daar zijn ze gelukkig niet in geslaagd.'

'Wij gaan sowieso via LOKO en de presidia een oplossing proberen vinden, omdat we geen alleenstaand geval zijn. Wij hebben ook contact met de politie, we vermoeden immers dat dit een vrij dure grap gaat worden', besluit Thierie.

Ook Fakbar Letteren was het slachtoffer van vernielingen. Haike Delafontaine, fakbarbeheerder die aanwezig was tijdens de feiten, vertelt: 'Ik kreeg omstreeks kwart voor een bericht van Politika dat er daar vernielingen aangebracht waren door een paar mensen die daar in lidmaatschappelijk verband aanwezig waren.'

'Ik zag dat bericht te laat. Toen ik mijn steeds ging waarschuwen die mensen niet

'We vermoeden dat het steeds om dezelfde groep gaat'

RIK DE LANGHE
STUDENTENINSPECTEUR

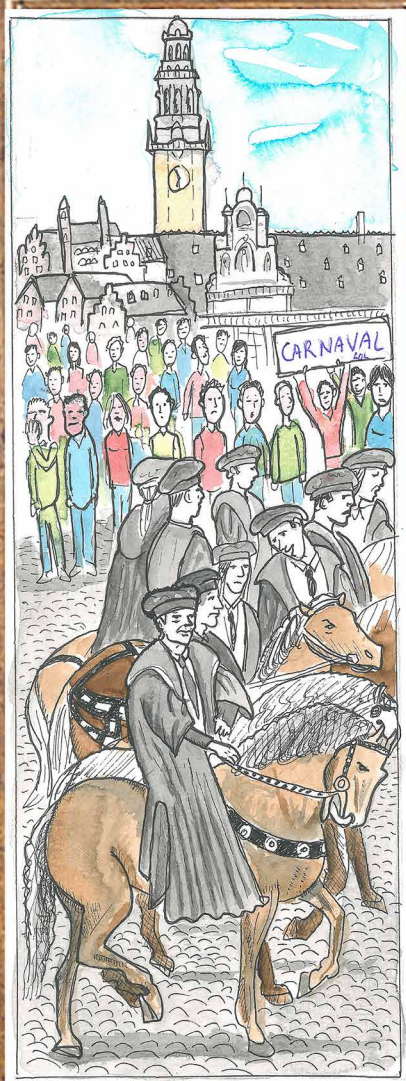
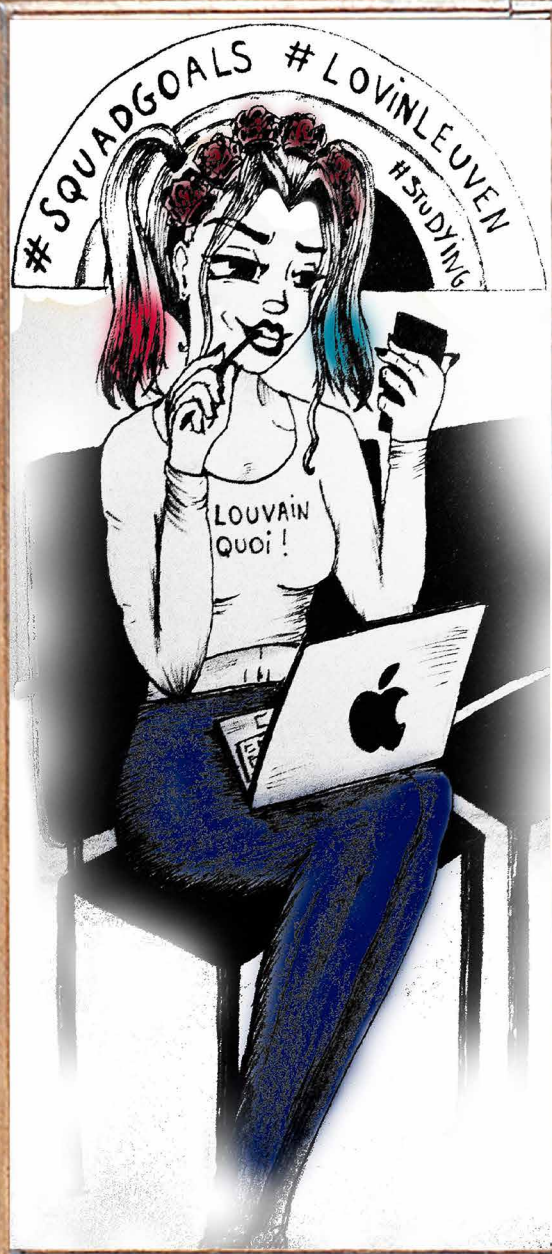
LOFEHACK

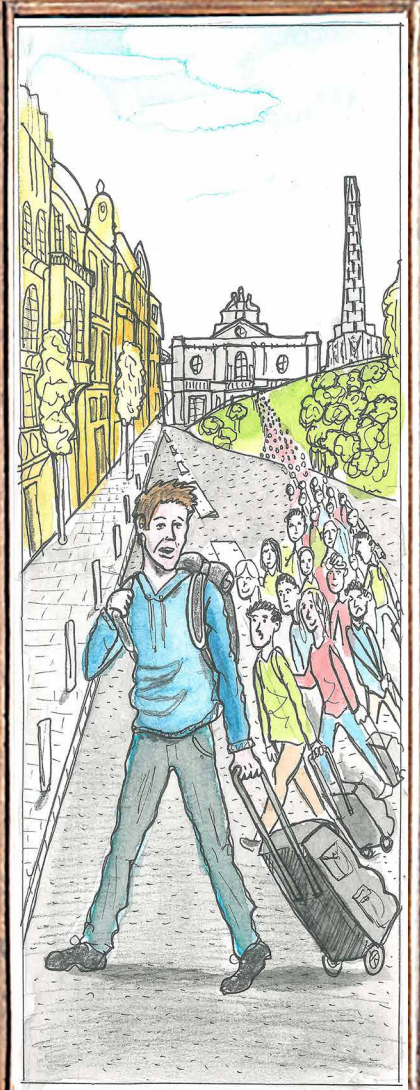
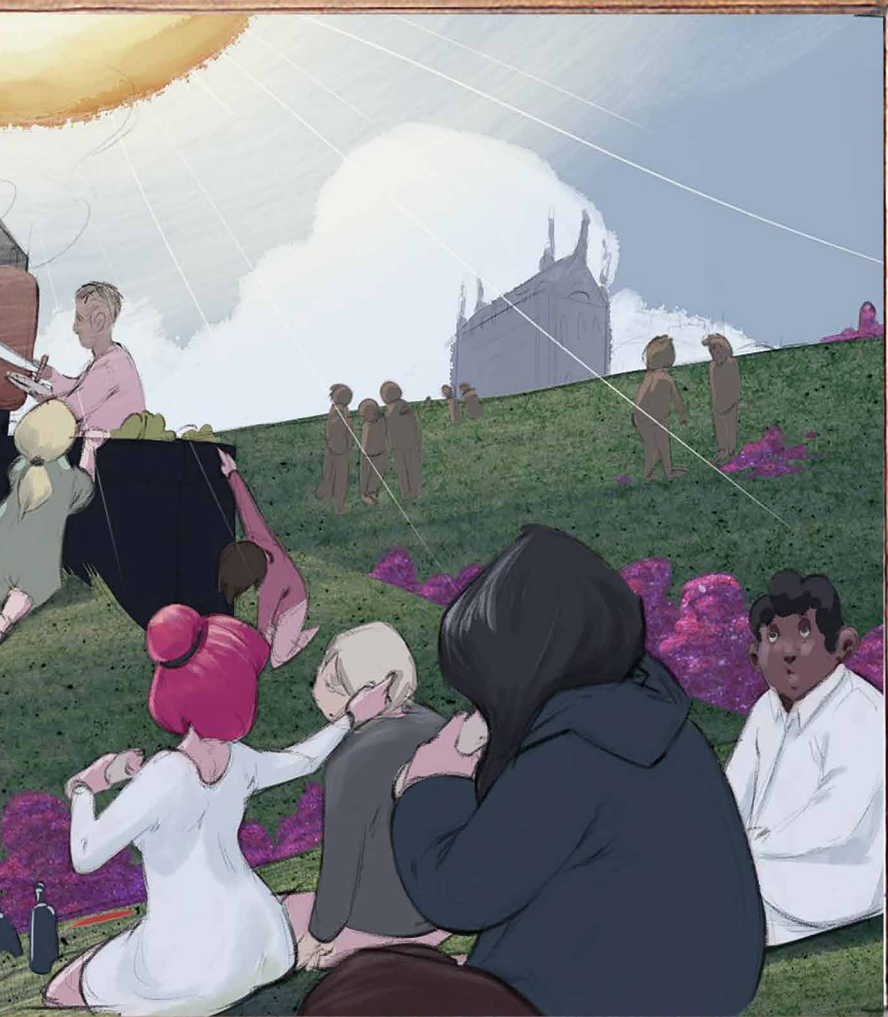
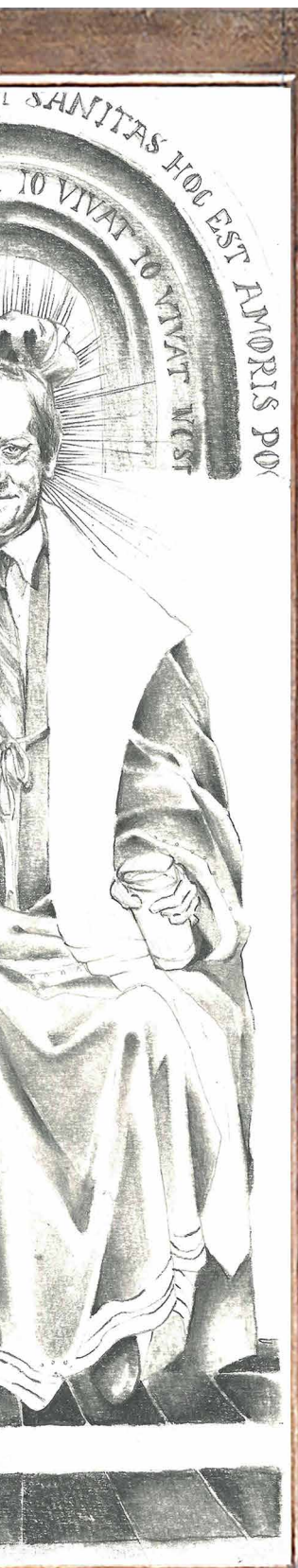
Repareer gratis je fiets aan een Velo Fix station

Problemen met je fiets? Op verschillende plekken in Leuven staan publieke 'Velo Fix stations' waar je gratis je band kan oppompen en kleine herstellingen kan uitvoeren. Er is er een aan het gymnasium in het Sportkot, aan Agora, bij de Campusbibliotheek Arenberg, aan residenties Camilo Torres en De Waag en aan het departement Elektrotechniek (ESAT II).

Ook onder het Pieter de Somerplein en in de fietsstalling aan het station kan je een gratis fietspomp vinden. Hulp nodig? In Atelier Vermeylen in de Minderbroedersstraat kan je onder begeleiding je fiets repareren of fietsherstelworkshops volgen. Je betaalt er enkel voor de onderdelen.

Heb je zelf een tip om het studentenleven aangenamer te maken, mail dan naar lifehack@veto.be (Karen Aerts)

De credits in volgorde van de panelen zijn: Tomas Craps, Louis Vanbiervliet, Lisa Van der Auwera, Anneka Robeyns, Philip Lammens en Martijn Stoop.

INTERVIEW MET ARMOEDE-EXPERT ROBERT WALKER

'Schaamte is een litteken dat weigert te verdwijnen'

Met zijn baanbrekende werk 'The shame of poverty' brak Robert Walker lansen in het onderzoek naar armoede. In de veelzijdigheid van armoedebeleving ontdekte de professor emeritus één constante: schaamte.

Tekst Eva Sevrin en Jef Cauwenberghs
Beeld Anneleen van Kuyck

Hij denkt als een academicus maar praat met de bevoegenheid van een jonge predikant. Ook in Leuven is de Oxford University-professor Robert Walker een graag geziene gast. Niet alleen om zijn vele adelbrieven of zijn opgewekte karakter, maar ook vanwege zijn inzicht in de dynamieken die schuilgaan achter een leven in armoede. In zijn boek *The Shame of Poverty* toont hij hoe de inzichten, verworven door zijn research, ook een nieuwe aanpak van het probleem eisen.

Vanwaar de keuze voor armoede als onderzoeksveld?

Robert Walker: 'Ontzettend lang geleden werkte ik nog als ambtenaar. Ik werkte daar samen met feministen van de eerste generatie, die allemaal furieus waren over de maatschappij van toen. Ook onze baas ging daar heel erg in mee. Als groep dachten we dat we de structuren van de maatschappij

konden neerhalen van binnenuit. Ongelooflijk naïef natuurlijk, maar ook enorm spannend.'

'Het onderwerp van onze conversaties was steevast de ongelijkheid die het beleid produceerde. Gedurende mijn hele verdere carrière zou ik tegen die problematiek blijven opboksen.'

Waar focust uw onderzoek zich op?

'De focus is dat armoede zich niet beperkt tot een tekort aan inkomen. Het is ook de gelijktijdige ervaring van de gevolgen van dat lage inkomen. Sommige dimensies van armoede worden door de jaren heen juist de oorzaak ervan. En zo worden de gevolgen van armoede vaak nieuwe oorzaken die de spiraal dus gaande houden. Daarbovenop worden al die aspecten tegelijkertijd ervaren.'

Mao zonder schaamte

Welke constante viel u op?

'Telkens wanneer ik met mensen in armoede sprak, kwam het aspect van schaamte terug. Ik vroeg me dan ook af in welke mate dat een universele beleving zou kunnen zijn. Maar je kan dat natuurlijk niet echt uitzoeken, want daarvoor moet je God zijn, en zelfs sociale wetenschappers zijn geen goden.' (lacht)

'Maar wat we dus wel dachten, was dat als we op verschillende plaatsen onderzoek konden doen, en daar steeds konden vaststellen dat armoede en schaamte hand in hand gaan, die stelling misschien toch aannemelijk was. Uiteindelijk trokken we naar zeven verschillende landen, gaande van Noorwegen over Oeganda tot Pakistan. Onze vondsten daar bevestigden inderdaad de premisse!'

'Schaamte is het mechanisme waarmee de samenleving ons sociale normen wil laten volgen'

Kon u ergens een uitzondering vinden, een plek waar armoede niet gepaard ging met schaamte?

'Er was één interessante mogelijkheid die we tegenkwamen: China onder Mao. In die periode werd armoede eigenlijk geprezen. Mao benaderde armoede als het offer dat de huidige generatie moest maken voor het welzijn van het toekomstige China. Hij sprak over de mens als zijnde een steen in de nieuwe muur van China. Een muur die de toekomst voorstelt en waarvan de stenen de opofferingen zijn voor anderen.'

'Problematisch is wel dat het in China momenteel illegaal is om het Mao-tijdperk te bestuderen. Niemand krijgt toegang tot het materiaal en als academici het toch proberen, dan verliezen ze hun job, inkomen en huisvesting.'

Hoe beïnvloedt de beleving van armoede je positie dan in de huidige maatschappij?

'Een belangrijk deel van de armoedebeleving is hoe je je voelt, wat je eigen doel is en welke dingen je in je ervaring overneemt van de maatschappij rondom je. Je bent onderdeel van die maatschappij, je wil er koste wat het kost onderdeel van zijn. Hoe je er ook naar kijkt: ofwel hoor je erbij, ofwel word je uitgesloten.'

'En zo werkt schaamte dus als een mecha-

nisme dat mensen uitsluit uit de maatschappij. Schaamte is structureel, het is het mechanisme waarmee de samenleving ervoor probeert te zorgen dat mensen de sociale normen opvolgen. Als je niet kan volgen, moet je je schamen. Het probleem is echter dat schaamte veel verder gaat en het hele zelf aantast. Het tast de persoonlijkheid aan.'

U zegt dat schaamte structureel is. Hoe creëert de maatschappij juist die schaamtegevoelens?

'Wat willen we dat mensen doen? Werken. We willen dat ze onafhankelijk zijn. We zijn ergens wel tevreden voor hen die individueel succesvol zijn. De *bottom line* is, zoals de American Dream, dat iedereen de top kan bereiken. Het is dan ook je eigen verantwoordelijkheid om dat te doen! Hoe moedigen we mensen aan om dat te doen? We leggen hen het gevoel op dat je, als je het niet doet, wordt uitgesloten uit de maatschappij. En het mechanisme dat we daarvoor gebruiken is schaamte of stigma.'

Samengevat: de basisgedachte van de meritocratie. Wie aan de top zit heeft dat verdiend, maar wie beneden zit is daar ook zelf verantwoordelijk voor.

'Ja, het discours is inderdaad dat je het verdient om beneden te zitten. Het is je eigen fout. Dat is een nuttige redenering voor jou en mij.

'We dachten dat we de structuren van de maatschappij konden neerhalen van binnenuit. Ongelooflijk naïef, maar ook enorm spannend'

'In mijn gesprekken met mensen in armoede kwam schaamte telkens terug'

Zo kunnen we immers onze eigen, bevoorrechte positie rechtvaardigen. Wij verdienen het om hier te staan, hetzij door ons eigen harde werk, hetzij omdat wij het wel tot de universiteit hebben geschopt en anderen niet. Of het waren onze ouders die het harde werk hebben verzet zodat wij in hun voetstappen konden treden. Zelfs onze genetische structuur verklaart dat wij in die traditie van welzijn volgen en anderen niet. Dat is het denkmechanisme en het is een erg krachtige en overtuigende redenering.'

Voelt u ook de paradox in het hele verhaal? De staat gebruikt schaamte als mechanisme maar tegelijkertijd is haar taak ook om mensen uit armoede te helpen.

'Absoluut! Dat is de kern van onze boodschap. Door dit proces van schaamte, omdat mensen voortdurend armoede en schaamte moeten ontwijken, ontstaat er inkrimping van het sociaal kapitaal dat mensen eigenlijk kunnen gebruiken om zichzelf juist te beschermen.'

'Je kan dus stellen dat zo'n beleid bijdraagt tot het stigma en dat het minder effect heeft

dan een beleid dat waardigheid promoot. Schaamte kwetst mensen immers. Het is een litteken dat weigert te verdwijnen. Met zulke uitspraken overtuig je politici uiteraard niet om hun taal te veranderen. Misschien lukt dat wel als we zeggen dat een beter beleid tot meer centen leidt ...'

Frustreert het u dat u op die nagel moet blijven kloppen en argumenten van economische winst in de strijd moet gooien?

'Mijn waarden liggen open en bloot op tafel, niet? En je kan duidelijk zien welke weg ik heb afgelegd. Uiteraard frustrereert het me. Het maakt me intens kwaad en hoe ouder ik word, hoe kwader ik word. Ik word ouder en schuif steeds meer op naar links, terwijl de hele wereld naar rechts lijkt op te schuiven.'

'Wij blijven onszelf en ons welzijn rechtvaardigen. Het betekent dat we helemaal niets verschuldigd zijn, want wat we hebben, hebben we verdiend. En wat zij niet hebben, hebben ze ook verdiend. (*haalt schouders op*) Sorry, ik ben aan het preken. (*lacht*)'

Misschien kunnen we nog even terugkeren naar het onderwerp van uw onderzoek. Hoe gaan mensen in armoede om met die gevoelens van schaamte?

'Een manier is om zich gewoon aan de kapitalistische normen te houden. Je werkt je helemaal kapot om zo de middelen te behouden die je nodig hebt. Mensen combineren jobs en verzamelen afval van de straat om te overleven, om hun onafhankelijkheid toch enigszins te behouden.'

'Maar je kan je net ook afkeren van de maatschappij om die gevoelens van schaamte te ontwijken. Je isoleert je van de wereld en trekt je terug door middel van al-

cohol en/of drugs.'

Zelfmoord aanmoedigen

Wordt het gevoel van schaamte dan niet een nieuwe oorzaak van nog andere problemen?

'Inderdaad, mensen willen de schijn hoog houden. Het draait allemaal om waardigheid. Armoede is een openbare bekentenis van falen. Dus je doet alsof het allemaal niet zo is, maar het ophouden van die schijn kan leiden tot situaties waarin je al snel de controle verliest. Je leent, je gebruikt kredietkaarten en al snel bevind je je in een situatie waarin je dat krediet niet kan terugbetalen.'

'Op dat moment begin je de controle over je leven te verliezen. Je hebt het leven van jezelf en je familie in handen gegeven van schuldeisers die enkel geïnteresseerd zijn in je geld, en dus niet in jou of je kinderen. En dat is een situatie die redelijk moeilijk is om uit te geraken. Uiteindelijk, met de notie van mentale gezondheid in het achterhoofd, is zelfmoord de ultieme uitweg in dat verhaal.'

Kan de druk van de maatschappij de mentale gezondheid van mensen in armoede dan zo dramatisch aantasten?

'We weten dat in India veel boeren zelfmoord plegen. We hebben eigenlijk zelfs aangevoeld dat het Indische beleid mensen aanmoedigt om zelfmoord te plegen wanneer ze de eindjes niet aan elkaar kunnen knopen. Wanneer een boer ziet dat hij zijn familie niet meer kan onderhouden, kan hij zelfmoord plegen. Dan moet de sociale bijstand leefgeld betalen aan de achtergeblevenen. Zo kom je in een wereld terecht waarin het de moeite waard wordt voor een familie om zelfmoord van de vader te overwegen, zodat

een inkomstenbron gegarandeerd wordt.'

Kan de maatschappij ook positieve verandering brengen?

'We hebben al positieve verandering gebracht en we kunnen dat nog doen. Toen ik jullie leeftijd had, was het in Groot-Brittannië verboden om homoseksueel te zijn. Toen ik tien jaar jonger was dan jullie, werd ik door mijn ouders meegenomen naar Birmingham om daar vanop het dak van een bus naar zwarten te gaan kijken alsof ze dieren waren. We hebben deze dingen achter ons gelaten. We hebben onze denkbeelden over verschillende aspecten van diversiteit veranderd en we hebben ze enorm verbeterd. We moeten hetzelfde doen voor armoede. We moeten over *armoedisme* hetzelfde gaan denken als over racisme.'

Hoe ziet uw utopie eruit?

'Ik zie niet hoe we deze eeuw kunnen overleven zonder een globaal gedachtegoed. De problemen die we nu hebben zijn globaal. We moeten onszelf zien als wereldburgers. Ik werd wakker op de ochtend van de Brexit en stond perplex. Mijn gehechtheid is met de wereld. 'Europa is als een gedurfde poging tot wereldbeleid, maar we moeten nu eenmaal werken met wat we hebben. Ik moet blijven preken. Ik moet blijven zeggen dat jullie de toekomst zijn. Als jullie deze situatie nooit hebben gewild in de eerste plaats, dan excuseer ik me alvast dat onze generatie ze aangebracht heeft. Maar het is wel aan jullie om er iets aan te doen!'

'Vroeger werd ik door mijn ouders meegenomen om naar zwarten te gaan kijken alsof ze dieren waren'

BIO

Robert Walker

- professor emeritus in sociaal beleid bij Oxford University
- auteur van het boek 'The shame of poverty'
- voerde onderzoek naar de veelzijdige aspecten van armoede
- had projecten lopen in zeven landen om een intercultureel beeld te verkrijgen
- volgt momenteel een master Filmgeschiedenis uit interesse (en uit angst om oud te worden)

Appeltans regelt brandveiligheid pas ná brand

Beruchte kotbaas *on fire*

Een gebouw van kotbaas Appeltans brandt één week voor de start van het academiejaar uit en wordt onbewoonbaar verklaard. De kotstudenten wachten na een maand nog steeds op de ontbinding van hun contract.

Tekst Pjotr Hubin en Nelis Jaspers
Beeld Pjotr Hubin

In één van de vele gebouwen die Appeltans bezit in Leuven, brak op 18 september 2016 brand uit op de tweede verdieping. Van het gebouw op Bogaardenstraat 83, dat op het gelijkvloers ook Frituur Het Hoekske huisvest, brandde zowel de tweede verdieping als het dak volledig uit. Voor de studenten die er dit academiejaar op kot zouden zitten, was het het begin van een lange lijdensweg.

Bedenkelijke reputatie

Kotbaas Appeltans is een begrip op de Leuvense kotenmarkt. Op sociale media wordt duchtig gewaarschuwd voor zijn koten. De facebookpagina The AAF: Anti-Appeltans Front creëerde zelfs een forum waar gedupeerde studenten hun beklag kunnen doen. Het gaat om uiteenlopende klachten: waarborgen die niet worden teruggestort, muizenplagen, schimmels, koten die niet brandveilig zijn...

Op die pagina wordt ook verwezen naar namen als L. Strauven en Gerard Abizz, waaronder Appeltans koten verhuurt. Dat is, gezien zijn reputatie, niet verwonderlijk; in het verleden verschenen er in deze krant reeds meerdere artikelen over het geval Appeltans (*Veto* jg. 37, nr. 05; jg. 37, nr. 10; jg. 38, nr. 20; jg. 41, nr. 16). Dat de verhalen over brandveiligheid geen verzinsels zijn, is dit jaar voor enkele studenten op een wel heel onaangename manier duidelijk geworden.

Brand op kot

In het gebouw waar Joris* en Bram* een kot huurden, ontstaat een week voor de start van

het nieuwe academiejaar brand op de tweede verdieping. Kotbaas Appeltans brengt de gedupeerde studenten op de hoogte en doet hen een voorstel: voor de periode van één maand kunnen de kotstudenten gebruik maken van een van zijn andere gebouwen. Hij vertelt hen dat ze daarna terug in de Bogaardenstraat kunnen gaan wonen.

Joris vertelt dat ze het zaakje niet vertrouwden en dat die andere koten niet aan hun verwachtingen voldeden. Bovendien blijkt Appeltans' bewering dat het kot na één maand reeds terug in orde zou zijn, niet te kloppen: 'Wij hebben dat nagevraagd bij de brandweer en de politie. Die hadden het over zes maanden minimaal.'

Bram, de tweede gedupeerde kotstudent, voegt hier nog aan toe dat het gebouw nooit op één maand weer bewoonbaar zou zijn: 'De politie en de brandweer hebben me verteld dat het eigenlijk een eengezinswoning was en dat Appeltans het dus illegaal als koten verhuurde. Het zou hoe dan ook onbewoonbaar verklaard zijn. Dat moet Appeltans geweten hebben.'

Ontbinding contract geweigerd

De studenten besluiten op dat moment met hun kotbaas af te spreken om hem voor te stellen het contract te ontbinden. 'Toen we in Leuven waren', vertelt Joris, 'hebben we hem opgebeld omdat hij niet kwam opdagen. Toen bleek dat hij nooit van plan was te komen.' Wanneer Joris het voorstel tot ontbinding van het huurcontract telefonisch dan uiteindelijk toch doet,

weigert Appeltans er inderdaad op in te gaan. 'Uiteindelijk heeft hij gewoon afgelegd.'

Op 22 september, vier dagen na de brand, krijgen de studenten te horen dat het gebouw onbewoonbaar verklaard is. De tweede verdieping en het dak zijn uitgebrand, de rest van het gebouw heeft grote waterschade opgelopen. Joris en Bram ontbinden na de weigering van de kotbaas de vorige dag met een aangetekende brief eenzijdig het contract, eisen de 1.025 euro waarborg terug en vragen toegang tot hun spullen. 'Wettelijk had hij dan vijf dagen om daarop te antwoorden, maar we hebben nog altijd niets gehoord of gekregen.' En dat is nu meer dan een maand geleden.

De brief wordt opgestuurd naar een winkel-pand in Sint-Truiden. Dat adres staat op het huurcontract, onder de naam L. Strauven, één van de aliassen die op sociale media verschijnt wanneer er voor Appeltans gewaarschuwd wordt. 'Een aangetekende brief gaat dus naar die winkel, zodat Appeltans, die in het appartement erboven woont, kan zeggen dat hij die niet ontvangen heeft', vertelt Bram. Een tweede aangetekende brief wordt op 29 oktober, meer dan een maand na de brand, verstuurd naar het appartement boven de winkel.

Plots wél rookmelders

Om te regelen dat ze na de brand hun spullen kunnen ophalen - of wat ervan overblijft - is Joris zelf een week lang bezig. 'Normaal is dat de taak van de huisbaas, maar die verantwoordelijkheid heeft hij dus niet genomen. Hij

is gewoon van de wereld verdwenen - voor ons dan.'

Joris kan enkele spullen recupereren, in tegenstelling tot een vriend, wiens kot volledig is uitgebrand. Hij merkt echter nog wat op: 'Er waren geen rookmelders, dus het was niet brandveilig. Maar toen we twee weken na de brand binnen mochten voor onze spullen, hingen die er wel. Appeltans is dus eigenlijk ingebroken in zijn eigen gebouw toen het verzegeld was.'

Op die manier kon de kotbaas zijn gebouw toch brandveilig laten lijken. Joris is er 100 procent zeker van dat de rookdetectoren pas na de brand geplaatst zijn. Bovendien heeft de politie aan Joris bevestigd dat de verzegeling van het gebouw verbroken is geweest. Dat bevestigt ook Bram: 'Ik heb hem, toen het huis al verzegeld was, zien binnengaan. Zonder politie.'

De getuigenissen van de twee studenten spreken voor zich: de beruchte kotbaas doet zijn bedenkelijke reputatie alle eer aan. Hij zou dus zijn ingebroken in zijn eigen gebouw om de brandveiligheid - ironisch genoeg - pas na een brand in orde te brengen.

Geen reactie

Hoewel het Proces Verbaal van de

politie doorgegeven werd aan de Dienst Wonen van Leuven, wilde men daar geen commentaar geven over het dossier. Ook Appeltans zelf was - op de verschillende GSM-nummers die door Bram, Joris en anderen gekend zijn - niet te bereiken.

* Joris en Bram zijn gefingeerde namen

'Ik heb hem, toen het huis al verzegeld was, zien binnengaan. Zonder politie'

BRAM
HUURDER AFGEBRAND KOT

FESTIVAL FABRIK IS CULTUUR EN CREATIVITEIT VOOR EN DOOR JONGEREN

Vegan pancakes en vinyl

Fabrik is een doe-het-zelffestival, georganiseerd door zes Leuvense jongeren, in De Smidse aan de Vaartkom. Drie dagen lang werd een oude, industriële loods opgefleurd met muziek, kunst en workshops.

Tekst Eline Stevens
Beeld Josje Kerkhoven

In een hoek van het gebouw bevindt zich de onkruidkeuken van Medina, het Marokkaans theehuis in de Blijde Inkomststraat. Gedurende drie dagen kan je hier aan tafel schuiven om te eten. Bij het standje ernaast staat Collectief Cursief klaar om *vegan pancakes* te bakken, de eerste workshop van het festival. Later op de planning staat onder andere een workshop graffiti, werken met stikmachines en beats leren produceren. Een erg divers programma dus.

'Voor de workshops hebben we veel zaken uitbesteed', vertelt Kaat Obbels, een van de organisatoren. 'We hebben een open oproep gedaan aan andere organisaties om een evenement te organiseren in onze loods.' Zo brengt Nachtuil een lezing en zorgt Picknick Unique op de laatste dag voor een brunch.

De toegang tot het festival is gratis, dus blijft er geld over om op het tweedehands platenmarktje een vinylplaat te kopen. Bezoekers kunnen ook ter plekke genieten van muziek uit de dj-booth. Verspreid in het gebouw hangt het werk van jonge fotografen. Sommige foto's gaan helaas een beetje verloren in het decor en het is ook jammer dat er geen woordje uitleg bij staat over de fotograaf en zijn werk.

Het DIY-concept wordt doorgetrokken naar de bar: in een mengelmoes van oude zetels en houten paletten kunnen mensen iets drinken of gewoon komen chillen.

Hipsters in de bar

Het festival begint behoorlijk rustig, maar na een klein halfuurtje komen de eerste bezoekers toe. Vooral tegen de avond wordt meer volk verwacht dat speciaal voor de muziek komt. 'Als het café in de avond vol zit en er op de marktjes en in de Marokkaanse keuken wat verkocht wordt, zal ik tevreden zijn', zegt Kaat. 'Het belangrijkste is dat de sfeer gezellig is en dat de mensen positief zijn.'

'We hebben een open oproep gedaan aan andere organisaties om een evenement te organiseren in onze loods'

KAAT OBBELS
ORGANISATOR VAN FABRIK

Met het café gaat het alvast de goede kant op want intussen hebben enkele jonge hipsters (muts op en skateboard in de hand) zich in de zetels geïnstalleerd. Onder hen Gill, Linde en Juliette. Zij zijn alvast onder de indruk. 'Het is hier tof! Leuk gebouw ook!' Morgen komen ze zeker terug voor de workshop kleren upgraden en ook het eindfeest willen ze niet missen.

Het festival past helemaal binnen de heropleving van de Vaartkom. Met het OPEK en verschillende culinaire hotspots in de buurt, is dit de ideale omgeving voor een project dat mikt op creatieve jongeren. Na drie dagen festival en een succesvol eindfeest kan de organisatie tevreden terugblikken. In de toekomst ziet ze dan ook zeker mogelijkheid voor een gelijkaardig project. We zijn alvast benieuwd naar Fabrik 2.0.

In de **SoundCheck** licht Veto maandelijks toe waarom je twee kersverse albums al dan niet aan je gehoor mag blootstellen. Deze maand ondergaan de Belgische bands Het Zesde Metaal en SCHNTZL de test.

Het Zesde Metaal

Het Zesde Metaal is met *Calais* al aan zijn vierde album toe. De band achter de Wevelgemse bard Wannas Cappelle brengt zijn liedjes in het West-Vlaamse dialect. Of je al dan niet fan bent van het West-Vlaams maakt niet veel verschil, al bewijst het in sommige nummers toch zijn effect. In nummers als *Liefde* en *Monsters* heeft het dialect juist iets slaperigs, dromerigs en melancholisch, wat de inhoud perfect weerspiegelt.

Denk nu niet dat het enkel zeemzoete, dromerige teksten zijn. Integendeel, de klankkleur van het hele album is eerder donker en de thema's zijn confronterend en wrang. In *Monsters* horen we een duidelijke wanhoopskreet. In *Naar De Wuppe* (in het Nederlands: 'naar de knoppen') stelt de band dat alles verloren is. En in *Calais* zit een duidelijk maatschappijkritische boodschap. 'Nog een beetje wachten in Calais (...) We komen er wel, al is het erg traag.' Dat kan niet anders dan over de vluchtelingen crisis gaan: de Jungle van Calais.

Cappelle laat hiermee zijn frustraties over macht en geld over aan de muziek. Sommige nummers hebben een sterke boodschap met een goede melodie, terwijl andere nummers net iets te slaperig zijn. Maar misschien is dat net de boodschap van het album: dat we onze ogen open moeten houden. (Tim Van Roey)

Calais van Het Zesde Metaal verschijnt op 11 november.

SCHNTZL

Voor de liefhebbers van instrumentale muziek is er *schnztzl*, het debuutalbum van de gelijknamige groep. Hun eersteling brengt een unieke mix van minimalistische jazz, elektronica en een tintje klassieke muziek. Ren nu niet meteen naar de platenzaak, want dit album lost helemaal niet alle verwachtingen in. De plaat klinkt eerder als iets experimenteels, iets dat onaf is, dat nog niet mocht verschijnen.

De nummers hangen aaneen als doelloos getokkel. Een stem zou de nummers zeker ten goede komen, want nu is het niet meer dan slechte wachtkamer- of liftmuziek. Soms denk je dat er een climax aankomt, maar dan blijft hetzelfde zich steeds herhalen. Je blijft van begin tot eind op je honger zitten.

Slechts sporadisch wordt er een gevoelige noot geraakt, wat het album soms een beetje klasse geeft. Sommige nummers lijken echter meer te hebben van een van vastgelopen LP dan van een albumwaardig nummer. De titel van het album is niet alleen volledig klinkerloos, het album zelf is soms volledig klinkloos. (Tim Van Roey)

schnztzl van SCHNTZL verscheen op 4 november.

'OP ZOEK NAAR UTOPIA' IN HET M-MUSEUM

Boek en wereld in één

500 jaar geleden rolde de eerste versie van Thomas Mores Utopia van de drukpers. Het luidde de start in van een nieuw fenomeen en was de aanleiding voor de tentoonstelling 'Op zoek naar Utopia'.

Tekst Josje Kerkhoven en Simon De Smet
Persbeeld Dirk Pauwels

Je kunt er niet omheen: 2016 is hét jaar van Thomas More en diens gouden boekje *Utopia*. Overal in de Leuvense binnenstad zie je verwijzingen naar de Engelse humanist die met zijn droomspiegeling over een ideale samenleving de wereld op zijn kop zette en de verbeelding van velen aansprak om onbekende horizonten te verkennen. Het utopische gedachtegoed verspreidde zich over verschillende domeinen en deed het idee van een maakbare wereld ontstaan. Over dat wereldbeeld gaat de tentoonstelling *Op zoek naar Utopia* in het M-Museum.

De kiem Utopia

Veertien jaar geleden, in 2002, legde de betroude ex-curator van M-Museum, Veronique Vandekerckhove, de eerste kiem voor de tentoonstelling. Toch zou het pas tot 2009 duren tot het project concreet werd, en curator en KU Leuvenprofessor Jan Van der Stock op zoek ging naar werken die het wereldbeeld van Thomas Mores' tijd belichamen. De grondige research leidde tot een uitgekende expositie met zeldzame stukken en unieke combinaties van werken die voor het eerst in Leuven aanwezig zijn.

Eén van de portretten komt uit de privécollectie van koningin Elizabeth II

Zelf noemt curator Van der Stock *Op zoek naar Utopia* een uitgepuurde tentoonstelling: 'Ik ben begonnen met 1000 à 1500 objecten, en heb vervolgens *gedownsized* op basis van kwaliteit. Ik wilde geen stukken die een illustratie zijn bij het verhaal, maar die het verhaal zelf zijn. Neem één object weg en de tentoonstelling wordt gekwetst.'

Op zoek naar Utopia kan inderdaad worden opgevat als een puzzel waarin ieder stukje van essentieel belang is. Toch beperkt het geheel zich niet enkel tot uitvloeingen van het werk *Utopia*. 'De publicatie was de historische aanleiding voor het hele project, maar de tentoonstelling gaat verder. De focus ligt op 1400-1500, een periode waarin Amerika wordt ontdekt, wetenschappelijk onderzoek in zwang raakt en Jheronimus Bosch zijn fantasmen op de wereld loslaat.'

Zeldzame stukken en unieke combinaties

Via een vierledig opzet maken we kennis met Thomas More en het ontstaan van zijn gouden boekje, zien we lusthoven en vagevuren, varen we de wereld rond en reiken we het universum de hand. Die verbeeldingen worden gevat in vitrines met gouden koperkleurige details en marmerachtige voetstukken. De warme kleuren van de tapijten ondersteunen de thematische opbouw en geven het geheel de koninklijke uitstraling die past bij de collectie. Koninklijk, want ook koningin Mathilde kwam al een kijkje nemen.

De eerste zaal is gewijd aan de omgeving van Thomas More en de publicatie van zijn iconische werk in 1516. We kunnen er een eerste drukversie van het kleinood bekijken, opengeslagen op een pagina waar het utopische alfabet wordt toegelicht aan de hand van een gedicht. Verder vinden we er de originele hout-snede *Gezicht op Leuven* terug, het breedste stadsgezicht uit het vroegmoderne Europa, en twee portretten van Mores vriend Erasmus, waarvan één afkomstig uit de privécollectie van koningin Elizabeth II.

We betreden vervolgens de voorportalen van hemel en hel. De Besloten Hofjes van Mechelen, retabelkasten, zijn gevuld met zijden bloemen, relieken van heilige plaatsen en souvenirs van pelgrimstochten. De hofjes werden speciaal voor deze gelegenheid geconserveerd. Alles samen staan de bijna 400 kleine objecten, waaruit elke kast bestaat, symbool voor de onbereikbaarheid van de ideale wereld.

Als toeschouwer word je eerst tegengehouden door de afstand in de tijd tot de makers van de hofjes, dan door het beschermende glas en uiteindelijk door de zorgvuldig gevlochten

tuinhekken. We kunnen ons ook nog voorstellen dat de altaarstukken in het dagelijks gebruik vaak gesloten waren. De beslotenheid van de geïdealiseerde hofjes komt zo op alle niveaus terug, terwijl ze ons met alle macht aantrekken door het fijne handwerk en het subtiële materiaalgebruik.

Een ander opvallend werk in dit deel van de tentoonstelling is *Het Schuttersfeest*. Op het schilderij zien we de uitgelaten Antwerpse schuttersgilde afgebeeld die zich vermaakt met brood en spelen, maar nemen we ook buitenstaanders waar wie, door zo'n zelfde tuinhek als bij de hofjes, de toegang tot het feestgedruis wordt ontzegd. Het ambigue tafereel doet denken aan de huidige vluchtelingen crisis in 'fort' Europa.

Als we het hebben opgegeven om de zestiende-eeuwse hoven binnen te dringen en de hel links hebben laten liggen, zetten we koers richting onontgonnen contreien. De onstuitbare nieuwsgierigheid van de mens wordt volgens curator Van der Stock sprekend voorgesteld door Pierre Desceliers' *Mappa Mundi* en de *Vedermozaïek* met de aanbidding van de koningen van een anonieme Nieuw-Spaanse kunstenaar.

'Desceliers' handschriftelijke wereldkaart, die trouwens Londen voor de eerste maal verlaat, geeft de kennis van de wereld weer rond 1550. De contouren van de continenten zijn al vrij accuraat, maar de binnenlanden zijn nog onbekend en werden ingevuld met fantasie en utopieën.'

De *Vedermozaïek* waar de curator ons op wijst is een Zuid-Amerikaanse variant van het 'aanbidding der koningen'-motief dat velen van ons vooral zullen kennen van kerst. De beeltenis is opgebouwd uit honderden, misschien wel duizenden, veertjes. Hun natuurlijke glans en de kleurschakeringen maken van dit werk een echte parel voor liefhebbers van detail.

Architecten maken EUtopia

We ontstijgen het verleden in de laatste zaal, op de bovenste verdieping van het M-Museum. Vier architectenbureaus hebben zich laten inspireren door het boekje van Thomas More, met als resultaat de tentoonstelling *EUtopia*.

Eén van de architectenteams die hierin aan bod komt is no-Architecten, zij bouwden met *Een huis om te sterven* het eerste palliatieve centrum van het land dat niet gelegen is binnen de kille muren van een ziekenhuis. Een treffend toonbeeld van het kritisch vermogen van utopisch denken en haar hedendaagse relevantie. Als we naar buiten kijken, staan we oog in oog met de daken van Leuven en de Centrale Bibliotheek als bolwerk van de universiteit. Een blik op de echte toekomst, zullen we maar zeggen.

'Ik wilde stukken in de tentoonstelling die het verhaal zelf zijn'

JAN VAN DER STOCK
CURATOR OP ZOEK NAAR UTOPIA

DE CAMPUSSEN VAN DE KU LEUVEN DOOR EEN CULTURELE BRIL

Campus Cultuur

Met de integratie van de campussen in de KU Leuven drie jaar geleden is de universiteit ook vele vormen van cultuur rijker. Veto neemt de cultuurwerking op de campussen onder de loep.

Tekst Gilles Michiels

© Persbeelden KU Leuven - Kulak-proms 2016

In het academiejaar 2013-2014 integreerden enkele academische hogeschoolopleidingen in de KU Leuven. Dat bracht de teller van het aantal campussen van de KU Leuven op vijftien. Werd het cultuurbeleid van de campussen ook in de KU Leuven geïntegreerd of blijft dat een lokale kwestie?

Vicerector Cultuur Katlijn Malfliet acht het in elk geval niet wenselijk om de cultuurwerking van de campussen vanuit Leuven te beheren. 'Bruggen naar lokale cultuuractoren worden bij voorkeur ter plaatse gelegd. Wat studentenparticipatie betreft, bevindt het budget van cultuur zich dan ook bij de stuvos (studentenvoorzieningen, red.) van de campussen.'

Stalen lotusbloem

Als gevolg van dat beleid is cultuur op de campussen een lokaal en veelkleurig verhaal. Een jonge studentstad als Brugge kan teren op zijn historische rijkdom en proberen een samenwerking met het Concertgebouw op poten te zetten. Een stad met meerdere campussen zoals Gent kan op zijn beurt inzetten op de synergie tussen haar verschillende campussen.

Frank Baert, academisch beheerder van de Gentse technologiecampus, verwijst in dat verband naar het stalen standbeeld van een lotusbloem (zie foto onderaan) dat op zijn campus pronkt. Het imposante kunstwerk van 1,2 ton kwam tot stand door een samenwerking tussen studenten en docenten van de Gentse architectuur- en technologiecampussen. Het stelt de scheiding tussen kunst en techniek in vraag en communiceert zelfs met bezoekers. Door een code in te geven op hun smartphone kunnen ze via het lotusbeeld welkomstboodschappen, inlichtingen of uitnodigingen ontvangen.

Cultuurcheques in grote steden

Grote steden hebben naast culturele interdisciplinariteit nog een ander voordeel. Als metropool beschikken de steden al over een aantrekkelijk cultuuraanbod, dus is het voor de stuvos de eerste zorg om de studenten daarmee te laten kennismaken. Antwerpen, met campus Carolus en campus Sint-Andries, en Brussel, met campus Brussel en Sint-Lucas, riep respectievelijk een cultuurcheque en

een stuvocheque in het leven. De kaart is het equivalent van de Leuvense cultuurkaart, die studenten op een voordelige manier cultuur laat beleven.

Bij de campussen in kleine steden is zo'n cultuurcheque door het kleinere aanbod niet aan de orde. 'Terwijl in Geel het stadsbestuur erg bedrijvig is, komt op de campus De Nayer in Sint-Katelijne-Waver het initiatief vooral van de studentenkringen zelf', licht Flora Carriijn,

'Het InterFacultair Theaterfestival zou een verbindende factor tussen de campussen kunnen zijn'

KATLIJN MALFLIET
VICERECTOR CULTUUR

academisch beheerder van de campussen in Antwerpen, Geel en Sint-Katelijne-Waver, toe. Ook aan de Kulak, de oudste campus buiten Leuven, is het cultuuraanbod grotendeels in handen van de studentenvereniging.

'Jaarlijks organiseert die in de Kortrijkse Schouwburg een Promsavond en een toneelstuk van hoog niveau', vertelt campusrector

Marc Depaepé trots. Vooral de Proms, waarop muziek, poëzie en dans in alle vormen en maten gebracht worden, is een succes en brengt soms een derde van de studenten op de been. Toch bleek onlangs uit een enquête dat onder Kortrijkse studenten maar weinig aan cultuur geparticipeerd wordt. 'Misschien kan de stad nog meer ruimte maken voor cultuur die zich specifiek op studenten richt', vindt Depaepé.

Multicampusverhaal

Aangezien de prioriteiten van de cultuurwerking aan campussen lokaal liggen, blijft de samenwerking met grote broer Leuven vaak nog beperkt. Zo neemt het toneelstuk van de campus Kulak niet deel aan het InterFacultair Theaterfestival (IFTf). 'Dat heeft vooral met praktische overwegingen te maken', verklaart Ana Schultze, mandataris Cultuur bij studentenkoepel LOKO. 'Acht jaar geleden hebben we Kulak eenmalig bij het IFTf betrokken, maar voor een voltallige jury is het moeilijk om die verplaatsing te maken.' Een probleem dat moeilijk te overbruggen lijkt.

Nochtans gelooft vicerector Malfliet in het IFTf als een multicampusverhaal. 'Het theaterfestival zou een verbindende factor tussen

campussen kunnen zijn, net als de muziekensembles.' Ook bij Kristien Jacobs van de Dienst Cultuur van de KU Leuven klinkt bereidheid tot een grotere samenwerking: 'In samenwerking met de Dienst Studentenvoorzieningen willen we binnenkort het beleid en de werking van de huidige campussen in kaart brengen en bekijken hoe kan worden samengewerkt en uitgewisseld.'

Mooie voorbeelden van zo'n samenwerking zijn alvast te vinden bij het Universitair Harmonieorkest, dat dit academiejaar een optreden geeft op de Antwerpse campus Carolus. In het coachingtraject Faculty STARS werd vorig jaar met Cédric Moers dan weer een student van de campus Geel tot winnaar gekroond van de faculteit Industriële Ingenieurswetenschappen. Het kan één van de eerste stappen zijn in een integratie van de campussen die ook cultuur in ogenschouw neemt.

De Proms in de Kulak brengen soms een derde van de studenten op de been

© Lotusbloem op de Gentse technologiecampus

Colofon

Veto

's-Meiersstraat 5
3000 Leuven

Tel - 016 22 44 38

Fax - 016 22 01 03

veto@veto.be

veto.be

twitter.com/veto_be

instagram.com/veto_be

facebook.com/vetoleuven

snapchat: veto_be

Jaargang 43, nummer 6

Maandag 7 november 2016

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

HOOFDREDACTEUR

Simon 'Katlijn Malfliet met een pak Veto's' Grymonprez

REDACTIESECRETARIS & V.U.

Brecht 'Mijn moeder' Castel

REDACTIE

Martijn 'Het is Bill.' Stoop, Anneleen 'Mea culpa' van Kuyck, Arne 'De Sossen!' Sonck, Bavo 'de klankman' Nys, Naomi 'Werner Thomas, wie anders' Bonny, Simon 'De jongen met het skateboard' Thys, Eva 'Uw favoriete dier' Sevrin, Gilles 'Drie jonge hipsters die het gebouw niet leuk vonden' Michiels

SCHRIJVERS

Simon 'De deconstructivisten' De Smet, Jens 'De staarhongaar' Wynants, Arne Sonck, Josje 'Journalisten met overtuigingskracht' Kerkhoven, Jan 'Juul Michiels met zijn monstercock' Costers, Eva Sevrin, Katrien 'Die beer uit Canada' Dreessen, Paul-Emmanuel 'De bende van Nijvel' Demeyere, Simon Grymonprez, Tim 'De Wollebollen' Van Roey, Anton 'Walter Michiels ging eens op stap' Geers, Dorien 'Jelle' Jaenen, Jelle 'James 'drank is den duvel' van Temptation Island' Van Herck, Karen 'Wally. Daar hing die jongen dus uit!' Aerts, Jef 'De MOLSIMS!' Cauwenberghs, Pjotr 'KAPITALISTEN!' Hubin, Nelis 'Dronken studenten' Jaspers, Eline 'Bešlić' Stevens, Gilles Michiels

BEELD VOORPAGINA

Anneleen van Kuyck

FOTOGRAFEN

Anneleen van Kuyck, Josje Kerkhoven, Vincent 'hmmmm' Peeters

TEKENAARS

Tomas 'Grappige mannetjes' Craps, Martijn Stoop, Pjotr Hubin, Louis 'De bierbrouwers' Vanbiervliet, Lisa 'Vakwerk, niet gedronken met verstand' Van der Auwera, Anneka 'God' Robeyns, Philip 'Homofiele dode dieren' Lamens

KU LEUGEN

Klaas 'De colofonvraag vind je onderaan in het tekstje' Van den Broeck, Thomas 'Kolonel van Geelen met de Loden pijp' Winters, Ariana '特別攻撃隊' Degheselle, Karen 'Anders Gydell' Van Petegem

EINDREDACTIE

Brecht Castel, Simon Grymonprez, Tim Van Roey, Gilles Michiels, Eva Sevrin, Arne Sonck, Simon Thys, Jan Costers, Josje Kerkhoven,

VORMGEVING

Simon Grymonprez, Brecht Castel, Anneleen van Kuyck, Ariana Degheselle

ADVERTENTIES

Alfaset cvba - alfaset@loko.be

016 22 44 38w

DRUKKERIJ

Coldset Printing Partners (Groot-Bijgaarden)

OPLAGE

9.000 exemplaren

ISSN-NUMMER

0773-5162

ABONNEMENTEN

Wil jij elke week een Veto in de bus?

Mail dan je naam en adres naar brecht@veto.be en schrijf 11 euro over op BE22 0011 4801 9147.

MEEDOEN?

Redactievergaderingen vinden iedere vrijdag plaats om 16 uur en staan open voor iedereen. Alle geïnteresseerden (tekst, foto, video, cartoons, IT, lay-out..., *Inderdaad, Klaas. Wie heeft de fakbars vernield?*) zijn welkom op het redactieadres. Lezersbrieven kunnen tot vrijdag 14 uur, liefst mailsgewijs, ingezonden worden op het adres: veto@veto.be. De redactie behoudt zich het recht reacties in te korten of op het internet te publiceren.

Is jouw verzameling al compleet?

Inzaming en verkoop van tweedehands goederen met een enorm en steeds wisselend aanbod!

IJzerenmolenstraat 10-12 • 3001 Heverlee

Diestsestraat 253 3000 • Leuven

016 26 09 21 • www.spit.be

de kringwinkel

SPIT

ALMA MENU

www.alma.be
[/almakuleuven](https://www.facebook.com/almakuleuven)
[@almakuleuven](https://www.instagram.com/almakuleuven)
[@almakuleuven](https://www.twitter.com/almakuleuven)

Alma 1,2,3 & Gasthuisberg

- Ma** Groene groentesoep - Bonensoep
Balletjes in mosterdsaus met boontjes
Wok met sojareepjes, basmatirijst en wokgroenten
Koniginnehapje
Steak met peperroomsaus en witloof
- Di** Kippenroomsoep - Tomatengroentesoep
Spaghetti bolognaise - Kippenbout in ajuinsaus met wortelen
Mexicaanse steak in een bieslooksausje met raapblokjes
Loempia in Indische saus met forestiërgroenten
Stoofvlees
- Wo** Paprikaroomsoep met ananas - Pastinaaksoep met spekjes
Hamburger in vleessaus met schorseneren
Vegetarische lasagne
Kalkoenstoverij met broccolimix en aardappeltjes
Verse visfilet in dilesaus met venkel
- Do** Pompoensoep - Chinese soep met kip en pasta
Hertoginnekrokant met erwtes en champignons
Vergetarische quiche tempeh met prei en salade
Pensen met appelmoes
Gefrituurde uiringen met aardappelblokjes mais en zure room
- Vr** Gesloten

WOENSDAG 9 NOVEMBER

20:45 - ALMA 2

**VOETBAL OP GROOT SCHERM
NED - BEL**

al 15 jaar De
goedkoopste
ALBATROS
F U I F Z A A L

Boek nu al voor
volgend academiejaar!

355 per avond, 250 euro tijdens het
weekend of voor kringen die aangesloten
zijn bij loko,

Bij elke vierde fuif van een vereniging binnen het zelfde academiejaar is de
huur van de zaal gratis. Dat geldt ook als je het vatenrecord breekt!

Centje bijverdienen?
wij zoeken steeds
avondverantwoordelijken.

Reservaties en inlichtingen: 016/22.31.09 of albatros@loko.be
www.loko.be/albatros

KU LEUGEN

Ontdek vuur, begin bij een kot van Appeltans

DRÜNK ØNĒ
 nightstand
 for only € 29,99

Hilarity

TRIUMPH

HOROSCOOP VAN DE WEEK

Ram:
 Help, een onverwacht bezoekje van je ouders! Verstop vlug al die (lege) bierflesjes en dek je bed op. (Tip: Die playboyposter haal je ook maar best van de muur.)

Stier:
 Het geluk lacht je toe! Die internetwedstrijd was een geweldig idee. Zomaar een reis naar de Bahama's voor 6 personen in the pocket. (Tip: Wees gewaarschuwd: geluk in het spel, ongeluk in de liefde.)

Tweeling:
 Afgestorven hersencellen, leverintoxicatie, gevoelige maag en een vreselijke hoofdpijn.

Katers liggen op de loer! (Tip: Hou je poes achter slot en grendel.)

Kreeft:
 Vrienden komen vaak langs voor een babbel en wat goede raad. Maar deze week heb je het zelf wat moeilijk. Aarzel niet om ook je problemen aan iemand te vertellen. (Tip: Chocolate!)

Leeuw:
 Financiële crisis! Fristi voor je kotparty, afhaalpizza, cadeau-tje voor het liefje ... kosten je handenvol geld. Probeer wat te besparen. (Tip: Geld lenen kost ook geld.)

Maagd:
 Deze week ga je de bib knallen. Spreek af met wat vrienden, dat zorgt sowieso voor vuurwerk. (Tip: Hou op tijd een pauze)

Weegschaal:
 Die knappe blonde in de aula brengt je helemaal uit balans. Je hart gaat sneller slaan, je voelt vlinders in je buik ... Zou het liefde op het eerste zicht zijn? (Tip: Investeer alvast in een goede deo)

Schorpioen:
 Vorige week heb je jezelf iets teveel laten gaan. 5 gram extra op de weegschaal! Niet panikeren,

hoogstwaarschijnlijk is je weegschaal gewoon ontregeld. (Tip: Eet smakelijk!)

Boogschutter:
 Veel familiefeesten deze week; Bruiloft, doop, verjaardag... Het begint bij jou ook te kriebelen. Boogschutters met lief kunnen zich aan DE grote vraag verwachten. (Tip: Het antwoord is JA!)

Steenbok:
 Een nieuwe week, een nieuwe look! Geïnspireerd door halloween, voel je wel iets voor de gothic-stijl. Zwart haar, zwarte lippen, zwarte ogen, zwarte kleren. (Tip: Investeer in een goede zwarte eyeliner!)

Waterman:
 Deze week ben jij een echte held. Een hondje van de verdrinkingsnood redden, een oude dame helpen oversteken.... Niets is jou te veel deze week. (Tip: Bedenk alvast een coole superheldennaam.)

Vissen:
 In het zwembad voel je je als een vis in het water. Je perfectioneert je schoolslagtechniek en oefent het "ik zeg iets onderwater en jij moet raden wat ik zeg"-spelletje. (Tip: Aquazumba is ook heel leuk!) (Ariane De Preter)

Navraag — Eva Brems —

'We hebben verrassend weinig geleerd uit het verleden'

Vluchtelingen crisis, Trump, een ontwricht Midden-Oosten. Staat de wereld in brand of is dat slechts perceptie? Professor Mensenrechten Eva Brems (UGent) laat haar licht schijnen op de actualiteit.

Tekst Jef Cauwenberghs
Beeld Vincent Peeters

Half Vlaanderen kent haar als de goedlachse kandidate die enkele jaren geleden het mooie weer maakte in *De Slimse Mens Ter Wereld*, maar in het echte leven is Eva Brems gewoon professor in de Mensenrechten aan de universiteit van Gent. Met Thomas More in het achterhoofd denkt ook zij na over een utopische wereld. We spraken haar op het evenement 'Geloof in Utopia' van het Canvasprogramma *Wanderlust*.

Hoe ziet uw utopie eruit?

Eva Brems: 'Mensenrechten zijn voor een groot stuk utopisch. Je hebt bepaalde minimale vereisten voor een menselijk leven. Helaas blijven die ook vaak écht minimaal. In die zin ben ik alle dagen bezig met een utopisch project.'

Dus een utopische wereld is een waarin alle mensenrechten worden gerespecteerd?

'Deels. In een wereld met mensenrechten alleen kan je niet leven, zeg ik vaak. Het mag iets meer zijn. Met mensenrechten begint het pas.'

'Als we in de sfeer van vandaag blijven, is de utopische wereld een wereld waarin iedereen elkaar respecteert, zich in zijn waardigheid laat en zich constructief opstelt. Een wereld waarin er plaats is voor gemeenschappelijke belangen.'

Vooruitgang

Als we naar de actualiteit vandaag kijken, zijn we dan verder weg van een utopie dan ooit tevoren?

'Ik denk dat we altijd heel ver af zijn van de utopie, vandaag ook. We mogen niet vergeten dat we op heel veel vlakken al vooruitgang hebben geboekt. Als je kijkt naar gelijkheid van mannen en vrouwen, bijvoorbeeld, zijn er grote sprongen gemaakt op verschillende plaatsen in de wereld.'

'Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld homoseksualiteit. Ik heb nog meegemaakt dat dat een geaardheid was waarover bijna niet gesproken kon worden in onze samenleving. Of het milieu: ik ben opgevoed in een tijd waarin ouders tegen hun kinderen zeiden dat ze het papiertje van hun snoepje gewoon op straat konden gooien.'

Is er op bepaalde vlakken ook achteruitgang?

'Lokaal genomen misschien wel. Oorlogen die ontstaan of groepen die op een bepaald ogenblik alsmäär meer gemarginaliseerd worden

'Ik heb het gevoel dat zoveel vooruitgang precair is. Het is niet verworven'

in de samenleving. Maar globaal genomen: achteruitgang?(denkt na)'

Wat met de verrechtsing bijvoorbeeld?

'Het hangt ervan af hoever je terug gaat in de tijd, maar de verrechtsing is nog wel erger geweest. Ik kom nog uit de tijd dat het toenmalig Vlaams Blok plots groot werd en we ontdekten dat we tegen racisme moest strijden. Dus om van achteruitgang te spreken? Er is eigenlijk gewoon niet zo'n sterke vooruitgang als we zouden willen. Het is teleurstellend dat het discours van het Vlaams Belang mainstream is geworden. Hetgeen wij in de jaren 90 als racistisch bestempelden is vandaag gangbaar geworden.'

'Tegelijkertijd geloof ik dat we op een keerpunt staan waarop het gaat beteren. Als we kijken naar sociologische gegevens dan zien we dat er meer hoogopgeleiden zijn met een migratieachtergrond. Op den duur krijg je een voldoende kritische massa die je gewoon niet meer kan negeren. Dan móét de verandering wel komen. Daar kan je de vergelijking maken met emancipatie, weliswaar nog geen afgewerkt project, maar ook daar zijn grote sprongen gemaakt.'

Hoe kijkt u als professor in de Mensenrechten naar de wereld anno 2016?

'Een vat vol grote uitdagingen, natuurlijk. Het is een gemengd verhaal. Er zijn dingen gerealiseerd die ik als student voor ondenkbaar hield zoals het Internationaal Gerechtshof. Er is meer sensibilisering voor bedrijven aangaande mensenrechten. Er zijn zoveel dynamieken anno 2016 die je niet meer gaat kunnen stoppen, die gaande zijn.'

'Aan de andere kant heb ik het gevoel dat het allemaal heel precair is. Op relatief korte tijd kan het allemaal terug verloren gaan. Het is niet verworven. Kijk naar hoe het populisme aan populariteit wint met de brexit als grote voorbeeld. Het kan met Europa op korte termijn ook de slechte kant opgaan.'

'Toen ik begon met de studie mensenrechten was dat een golf waarop je surfte, het leek allemaal zo vanzelfsprekend. Vandaag heb je veel meer kracht in kritische discoursen die die rechten willen ondergraven. Als we het menen met de mensenrechten als zijnde een utopisch project dat werkelijkheid mag worden, dan

'Hetgeen wij in de jaren 90 als racistisch bestempelden is vandaag gangbaar geworden'

moeten we eigenlijk harder ons best doen.'

Wat verontrust u het meest?

'Toch wel de verrechtsing. De verharding. Materialisme en individualisme zijn zo vanzelfsprekend geworden. Het is moeilijk om te zien hoe solidariteit en gemeenschapsbelang tweede-ordezaken zijn.'

Het zijn best wel interessante tijden voor een experte Mensenrechten. Wat te denken van Donald Trump?

'Dat fenomeen vind ik bijzonder griezelig. Het legt een zwaktepunt in het democratisch bestel bloot. De minimale kwaliteitseisen zijn helemaal niet gegarandeerd. In een van de grootste Westerse democratieën is er het risico dat er iemand aan de macht kan komen die gevaarlijke ideeën heeft. Voor alle duidelijkheid, de VS zijn sowieso al geen kampioenen als het gaat over internationale mensenrechten. Obama is geen doetje en heeft ook heel wat doden op zijn geweten door droneaanvallen en oorlogen.' 'Maar er is wel een enorme traditie rond civil rights in hun eigen land en zelfs die respecteert Trump niet. Luister naar hoe hij over moslims praat. Dat is allemaal heel verontrustend. We hebben, buiten een niet-dwingende internationale diplomatie, ook geen wereldregering die daarboven staat en controle uitoefent. Desondanks heb ik er hoop op dat Trump niet verkozen zal geraken, al mogen we, denkende aan de brexit, niet te veel uitgaan van peilingen.'

Vluchtelingen

Twee wereldoorlogen, een genocide, miljoenen vluchtelingen. Europa heeft een turbulente eeuw achter de rug. Hebben we wel voldoende geleerd uit het verleden?

'Neen we hebben eigenlijk verrassend weinig geleerd uit het verleden. Zeker als je kijkt hoe Europa vandaag de dag op vluchtelingen reageert. Het is niet de eerste keer dat er grote

vluchtelingenstromen zijn. Daarom ben ik met momenten ook heel ongerust over de kant die het zou kunnen uitgaan.'

'Een democratie valt of staat met het vertrouwen dat je hebt in de mensen. Mijn eigen korte ervaring in de politiek (*Brems was parlements lid voor Groen, red.*) heeft mij ook cynisch gemaakt over de mogelijkheid van politici om boven de menselijke onredelijkheid uit te steken.'

Waarom kunnen mensen zo gemakkelijk omslaan naar een extreme mening?

'Mensen vinden intolerantie zelf niet extreem. Waar ik me aan stoort is dat kennis en feiten vaak geen grote rol spelen in debatten. In Hongarije was er paniek voor een honderdtal vluchtelingen. Als wetenschapper baseer je je bevindingen op basis van feiten...'

Reageren politici te veel op buikgevoel?

'Zo werkt het. Dat is de dynamiek van 's ochtends tot 's avonds. Er zijn wel studiediensten die beredeneerde stof aandienen, maar over heel wat zaken wordt ook niet nagedacht. Je moet onmiddellijk klaarstaan met een standpunt waar je je eigenlijk niet genoeg over hebt kunnen informeren. Als ik nu soms het nieuws zie, ben ik blij dat ik niet binnen een kwartier met een standpunt moet klaarstaan. (*lacht*)'

U gaat niet terug in de politiek?

'Neen, het is niet mijn ding. Maar ik heb veel respect voor mensen die het doen.'

En wanneer zien we u terug in 'De Slimste Mens'?

'Niet meer, *jong*. (*lacht*) Ik houd graag de herinnering in leven maar dat korte BV-schap was niets voor mij. Geef mij maar een leven ver buiten de spotlights.'